

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM

SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

SZOCIÁLIS MUNKA

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK KÉPZÉSI PROGRAMJA

NAGYKŐRÖS, BUDAPEST 2020

Képzési és kimeneti követelmények

18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet

a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról

SZOCIÁLIS MUNKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: szociális munka (Social Work)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: szociális munkás
- a szakképzettség angol megnevezése: Social Worker

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 + 30 kredit

- szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.* A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 762/0923

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

Az alapképzési szak célja olyan szociális munkás szakemberek gyakorlat-orientált képzése, akik a szociális munkára vonatkozó globális alapelvek, tudományos és szakmai eredmények, etikai követelmények és alapvető módszerek birtokában képesek a szociális munka, mint hivatás művelésére, elsődlegesen a gyermekjólét és a szociális szolgáltatások szélesen értelmezett területein. Elkötelezettek a társadalmi egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése, a jólét növelése és a demokratikus értékek iránt, felkészültek az ezek érdekében történő szakszerű és felelős gyakorlati szociális munka végzésére. A képzés megfelel a szociális képzésekre vonatkozó hazai és nemzetközi szakmai elvárásoknak, illeszkedik az európai térség hasonló szakképzettségeivel szemben támasztott követelményekhez. Az alapszakon végzettek felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A szociális munkás

a) tudása

- Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét.
- Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket.
- Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.
- Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.
- Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket.
- Ismeri és értelmezi a kisebbségi és többségi társadalom kapcsolatának dinamikáját és ehhez kapcsolódóan a kisebbségi egyéni és közösségi jogokat.

- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat.

- Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, interdiszciplináris jellegét.

- Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra.

- Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit.

- Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait.

- Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait.

- Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra - ezen belül civil-, egyházi, piaci sféra - rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit.

- Ismeri más segítő szakmák kompetenciaköreit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre.

b) képességei

- Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.

- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől.

- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.

- Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.

- Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.

- Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel.

- Képes áttekinteni a szociális munka szakterületeinek dokumentációit, a kapcsolódó szakmai feladatokat.

c) attitűdje

- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.

- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett.

- Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre.

- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.

- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

- Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére.

- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.

- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.
- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.
- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását.
- Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: Társadalomtudományok (szociológia, állam- és jogtudomány, közgazdaságtudomány, multidiszciplináris társadalom-tudományok) 150-180 kredit, amelyből

- a szociális munka elmélete és gyakorlata 70-90 kredit;
- szociológia tudományok 25-35 kredit;
- állam és jogtudományok 10-20 kredit;
- közgazdaságtudományok 3-10 kredit;
- társadalom-és szociálpolitika 20-30 kredit;
- bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány) 20-30 kredit;
- orvostudományok (egészségtudomány) 5-15 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szociális munka elmélete és gyakorlata területén szerezhető speciális ismeret, amelynek kreditaránya a képzés egészen belül legfeljebb 15 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a felsőoktatási intézmény által szervezett vagy jóváhagyott képzési program alapján folyó gyakorlat. A szakmai gyakorlat része a kiscsoportos tantermi személyiség- és készségfejlesztés (legalább 90 tanóraban), a kutatási gyakorlatok és a kapcsolódó szemináriumok, a rövid időtartamú és egybefüggő terepgyakorlatok, az összefüggő legalább egy féléves gyakorlat és a terepgyakorlatokhoz, illetve az összefüggő szakmai gyakorlathoz kapcsolódó kiscsoportos feldolgozó szemináriumok. Az egybefüggő szakmai gyakorlat saját, közvetlen klienskörrel rendelkező, szociális tevékenységet folytató állami, önkormányzati, non-profit vagy egyházi szolgáltatásnál, intézményben szervezett, tereptanár (a gyakorlólé hely felsőfokú szociális szakképzettséggel rendelkező munkatársa) irányításával valósul meg. A legalább egy féléven (tizenkettő-tizenöt héten) keresztül - heti 4 napon, heti 24 órában - folyó egybefüggő gyakorlat keretében a közvetlen klienskapcsolati munkára minimum 300 órát kell fordítani.

A képzés tanterve

Tantárgynév	Modulnév	E/GY	Kredit	féléves óraszám	Követel- mény	E	GY	L	félév
A szociális professzió alapjai	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	45	V	3	0	0	1
Állampolgári és családjogi ismeretek	állam és jogtudományok	E	3	30	V	2	0	0	1
Egyházismeret	speciális ismeret	E	2	30	É	2	0	0	1
Érzékenyítő gyakorlat	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	2	30	É	0	2	0	1
Népegészségügyi alapismeretek	orvostudományok (egészségtudomány)	E	3	30	É	0	2	0	1
Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	E	3	45	V	3	0	0	1
Segítői kommunikáció	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	SZ	3	30	É	0	2	0	1
Szabadon választható 1. tárgy	szabadon választható	SZ	2	30	É	0	2	0	1
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	0	30	Ai	0	2	0	1
Szociálpedagógiai alapismeretek	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	E	3	30	É	3	0	0	1
Tanulásmódszertan	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	SZ	2	30	É	0	2	0	1
Társadalomismeret I.	szociológia tudományok	E	4	45	V	2	0	0	1
Bibliai alapismeretek	speciális ismeret	E	2	30	É	0	2	0	2
Gyermekvédelmi jog	állam és jogtudományok	E	3	30	V	2	0	0	2
Holisztikus szemlélet az eü ellátórendszerben	orvostudományok (egészségtudomány)	E	3	30	É	0	2	0	2
Intézménylátogatás	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	3	60	É	0	4	0	2
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	0	30	Ai	0	2	0	2
Személyiséglélektan	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	E	3	30	É	2	0	0	2
Szociális munka családokkal	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	2
Szociális munka módszerei - egyéni Társadalom- és szociálpolitika I. (alapfoglamak)	a szociális munka elmélete és gyakorlata társadalom-és szociálpolitika	E E	3 4	30 30	V V	2 2	0 0	0 0	2 2

Tantárgynév	Modulnév	E/GY	Kredit	féléves óraszám	Követel- mény	E	GY	L	félév
Társadalomismeret II.	szociológia tudományok	E	4	45	V	3	0	0	2
Tevékenységekísérő szeminárium I.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	2	30	É	0	2	0	2
Ápolástani alapismeretek	orvostudományok (egészségtudomány)	SZ	3	30	É	2	0	0	3
Pszichológia szigorlat	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	E	0	0	SZ	0	0	0	3
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	0	30	Ai	0	2	0	3
Szociális jog	állam és jogtudományok	E	3	30	V	2	0	0	3
Szociális munka gyermekvédelemben	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	3
Szociális munka módszerei - csoport	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	3
Szociálpszichológia	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	E	3	30	É	2	0	0	3
Társadalom- és szociálpolitika II. (Szegénység és társadalmi kirekesztődés)	társadalom-és szociálpolitika	E	3	30	V	2	0	0	3
Társadalomismeret III.	szociológia tudományok	E	4	45	É	0	3	0	3
Társadalomkutatás módszerei I.	szociológia tudományok	SZ	3	30	É	0	2	0	3
Terepgyakorlat I. (családsegítés)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	3	80	É	0	3	0	3
Tevékenységekísérő szeminárium II.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	2	30	É	0	0	2	3
Felnőttkori pszichopatológia	bölcsészettudományok (pszichológia, neveléstudomány)	E	3	30	É	2	0	0	4
Jogszigorlat	állam és jogtudományok	E	0	0	SZ	0	0	0	4
Közigazgatási, munka és TB jog	állam és jogtudományok	E	2	30	É	2	0	0	4
Szakmai készség és személyiségfejlesztő tréning IV.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	0	30	Ai	0	2	0	4
Szociális munka fogyatékosokkal	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	4
Szociális munka idősekkel	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	4
Szociális munka módszerei - közösségi	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	2	30	V	2	0	0	4
Társadalom- és szociálpolitika III. (Gazdaság és szociálpolitika)	társadalom-és szociálpolitika	E	3	30	V	2	0	0	4
Társadalomismeret IV. (Romológia)	szociológia tudományok	E	3	30	É	0	2	0	4

Tantárgynév	Modulnév	E/GY	Kredit	féléves óraszám	Követel- mény	E	GY	L	félév
Társadalomkutatás módszerei II.	szociológia tudományok	E	3	30	V	0	2	0	4
Terepgyakorlat II. (gyermekvédelem/idős/fogyatékos)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	3	80	É	0	3	0	4
Terepgyakorlat III. (gyermekvédelem/idős/fogyatékos)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	3	80	É	0	3	0	4
Tevékenységekísérő szeminárium III.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	2	30	É	0	0	2	4
Diakóniai alapismeretek	speciális ismeret	E	2	30	É	0	2	0	5
Mediáció	állam és jogtudományok	SZ	2	30	É				5
Szabadon választható 2. tárgy	szabadon választható	SZ	2	30	É	0	2	0	5
Szabadon választható 3. tárgy	szabadon választható	SZ	3	30					5
Szakdolgozati munka I.	Szakdolgozat	SZ	0	60	Ai	0	4	0	5
Szociális munka hajléktalanokkal	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	5
Szociális munka szenvedély és pszichiátriai betegekkel	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	3	30	V	2	0	0	5
Társadalom- és szociálpolitika IV. (Mai magyar szociálpolitika)	társadalom-és szociálpolitika	E	3	30	V	2	0	0	5
Társadalomismeret V. (Család és társadalom)	szociológia tudományok	SZ	4	45	É	0	3	0	5
Terepgyakorlat IV. (szenvedély, pszichiátriai beteg/hajléktalan)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	3	80	É	0	3	0	5
Terepgyakorlat V. (szenvedély, pszichiátriai beteg/hajléktalan)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	3	80	É	0	3	0	5
Tevékenységekísérő szeminárium IV.	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	2	30	É	0	0	2	5
Gyakorlatkísérés	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	0	30	Ai	0	2	0	6
Gyakorlatzáró tréning	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	0	30	Ai	0	2	0	6
Összefüggő szakmai gyakorlat I. (alapellátás)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	15	225	É	0	15	0	6
Összefüggő szakmai gyakorlat II. (szakellátás)	a szociális munka elmélete és gyakorlata	GY	15	225	É	0	15	0	6
Szakdolgozati munka II.	Szakdolgozat	SZ	0	120	Ai	0	8	0	6
Esetfeldolgozó szeminárium	a szociális munka elmélete és gyakorlata	SZ	3	60	É	0	4	0	7
Karitatív szervezetek	társadalom-és szociálpolitika	SZ	3	30	É	0	2	0	7
Non-profit szervezetek	közgazdaságtudományok	E	3	30	É	2	0	0	7

Tantárgynév	Modulnév	E/GY	Kredit	féléves óraszám	Követel- mény	E	GY	L	félév
Szabadon választható 4. tárgy	szabadon választható	SZ	3	30					7
Szakdolgozat	Szakdolgozat	SZ	10	0	szakdolgozat	0	0	0	7
Szakdolgozati munka III.	Szakdolgozat	SZ	0	120	Ai	0	8	0	7
Szociális munka és spiritualitás	speciális ismeret	SZ	2	30	É	0	2	0	7
Szociális munka új kihívásai	speciális ismeret	E	2	30	É	0	2	0	7
Szociális munka záróvizsga felkészítő	a szociális munka elmélete és gyakorlata	E	0	15	Ai	1	0	0	7
Szociálpolitika záróvizsga felkészítő	társadalom-és szociálpolitika	E	0	15	Ai	1	0	0	7
Társadalom- és szociálpolitika V. (Szociálpolitika nemzetközi összehasonlításban)	társadalom-és szociálpolitika	E	4	30	É	0	2	0	7

Tantárgyleírások

			TANULÁSMÓDSZERTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a felsőoktatás által támasztott követelményeket és a felsőoktatás sajátosságait. Fontos, hogy ismerje saját képességeit, motiváltságát, korábban elsajátított tanulási stílusát. A hallgató a félév során támpontot kap az önálló tanulási tervek elkészítéséhez, a hatékony tanuláshoz és a számonkéréseken való sikeres helytálláshoz.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A félév első felében a kurzus hallgatói megismerik a felsőoktatás követelményeit és sajátos tanulási feladatait. Elmélyül önismeretük a tanulási motivációikról, tanulási szokásaikról és tanulási stílusukról, valamint olyan technikákkal ismerkednek meg, amelyek lehetővé teszik számukra a hatékonyabb ismeretszerzést. Ezt követően a tudomány műveléséhez szükséges elméleti és gyakorlati készségekkel, a tudományos munka alapvető szabályaival ismerkednek meg, elsajátítják, hogy a tudományos írás során melyek az alapvető kritériumok. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert a tudományos munkát megelőző anyaggyűjtés során alkalmazható könyvtárhasználati módszerekről. KOMPETENCIÁK: a)tudás: Ismeri és érti a tudomány műveléséhez szükséges elméleti és gyakorlati készségeket. Ismeri és érti a tudományos írással szemben támasztott alapvető ismereteket. A hivatkozási rendszer fogalomrendszerek fejlődési törvényszerűségeinek ismerete és használata. Ismeri az elméleti problémafelvetés és problémamegoldás hagyományos és mai változatait. b)képeség: Képes adekvát problémák, átgondolására, valamint ezeknek előszóban és írásban vázlatos vagy részletes bemutatására. Képes megfelelő írásbeli és szóbeli prezentációra. Képes a nyilvános megszólalás, illetve megjelenítés alapvető szabályainak ismeretében hatékony kommunikációra. Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. c)autonómia és felelősség: Demokratikus értékelkötelezettséggel és felelősségtudattal rendelkezve kész a sajátjától eltérő értékek elfogadására, nyitott mások véleményének megismerésére és tiszteletben tartására. Törekszik a folyamatos önművelésre. Fontosnak tartja a párbeszédet és az együttműködést. Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Felelősséget vállal akár szóban, akár írásban megfogalmazott véleményéért. d)attitűd:					

Nyitott a párbeszédre és az együttműködésre.

Kritikai és kreatív gondolkodás és problémaérzékenység jellemzi.

Képes figyelemmel meghallgatni mások álláspontját, és elfogulatlanul mérlegelni az előadott vélemények tartalmát.

Egy számára újszerű kérdéskörben is képes tájékozódni, információkat szerezni, látókörét bővíteni, véleményét ennek megfelelően körültekintően kialakítani és kifejezni.

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A szemináriumokon való rendszeres részvétel (a vonatkozó egyetemi ill. kari szabályzat szerint).

A kurzus értékelése évközi jegy formájában történik, melyet az órán kiadott szemináriumi feladatok, a szemináriumi dolgozat (portfólió) valamint annak prezentálása együttesen alkotja.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Bárdossy Ildikó: *A kritikai gondolkodás fejlesztése: Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei*. Pécs – Budapest, Pécsi Tudományegyetem, 2002.
- ☐ Eco, Umberto: *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Budapest, Kairosz Kiadó, 2006.
- ☐ Gaskó Krisztina: *Hatékony tanulás*. Budapest, Bölcsész Konzorcium, 2006. ISBN: 963-9724-04-1
- ☐ Havasréti József: *A tudományos írásmű*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, 2006. ISBN: 963-970-430-x
- ☐ Metzsig, Werner – Schuster, Martin: *Tanuljunk meg tanulni! A tanulási stratégiák hatékony alkalmazásának módszerei*. Budapest, Medicina, 2003. ISBN: 963-242-797-1

			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
1	30	2	2		

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyedi intézményi specialitásként a Károli Gáspár Református Egyetem nem hitéleti képzésben részt vevő hallgatói egyházismeret kurzust hallgatnak, amely tanegység az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma, azaz saját életünk kereteinek jobb megértéséhez is hasznos információkkal szolgál, valamint segít az egyház-egyházak világában, életében és szertartásai között tájékozódni. Az előadások végighallgatása mellett a hallgatók egy-egy előre kijelölt témát dolgoznak fel vagy interjút készítenek egy egyházi személlyel, egy egyházi intézményvezetővel vagy bemutatnak egy egyházi intézményt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témakörök:

- Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése és ezek feszültségei (ellentmondások és összefüggések); egyházi és világi (állami törvények); elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények speciális kérdései
- Az egyház önmeghatározásának elemei; egyház és felekezetek viszonya
- A keresztyén egyház(ak) történetének vázlatos áttekintése
- A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház területi felosztása és szervezeti felépítése (előzmények és összefüggések)
- A Magyarországi Református Egyház jelképei, területi felosztása; magyar református egyháztestek a Kárpát-medencében és a világon; a Magyar Református Egyház megalakulása, szervezete és működése
- A Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítése; egyházköztség; lelkipásztor, presbitérium, testületek
- Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox és protestáns megközelítés); az egyházi szertartások összehasonlító bemutatása (keresztség összefüggései és eltérései; bérmlás és konfirmáció; a házasságkötés eltérő felfogása és gyakorlata)
- Istentiszteleti formák bemutatása (mise, istentisztelet)
- Az egyházi év és ünnepei (római katolikus és protestáns: evangélikus és református gyakorlat egyezőségei és különbségei)

KOMPETENCIÁK:

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait.

b) képességei

Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A szemináriumokon való rendszeres részvétel (a vonatkozó egyetemi ill. kari szabályzat szerint).

A kurzus értékelése évközi jegy formájában történik, melyet az órán kiadott szemináriumi feladatok, a szemináriumi dolgozat valamint annak prezentálása együttesen alkotja.

SZAKIRODALOM:

- László Emőke - Pap Ferenc: Magyarországi Református Egyház, in Kozáry Andrea – Valcsicsák Imre – Molnár Katalin (szerk.): *A rendészeti munkában felhasználható vallási és etnikai ismeretek: Etnoszociográfia*. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2014. 77-87.o. ISBN 978-615-530-565-08
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2004. ISBN 963-058-112-4
- Szathmáry Béla: *Magyar egyházjog*. Budapest, Századvég, 2004. ISBN 963-921-152-4
- Lane, Tony: *A keresztyén gondolkodás rövid története*. Budapest, Harmat–Kálvin Kiadó, 2001. ISBN 963-914-843-1
- A Magyarországi Református Egyház Törvénykönyve és hitvallási iratai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás). www.reformatus.hu
- A Katolikus Egyház Katekizmusa. Budapest, Szent István Társulat, 2013. ISBN 978-963-361-403-7
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma*. Szent István Társulat, 2013, Budapest. ISBN 978-963-361-817-2

			A SZOCIÁLIS PROFESSZIÓ ALAPJAI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók szerezzenek alapvető ismereteket a szociális professzió és részei (szociális munka, szociálpedagógia, szociokulturális animáció, diakónia) természetéről, céljáról, értékeiről, társadalmi funkciójáról, intézményrendszeréről. Ismerjék meg a szakmai alapfogalmakat, etikát, gyakorolják a szakmai nyelvezet használatát, alapozzák meg szakmai identitásukat.

A tantárgy a szociális segítségnyújtás körébe tartozó tantárgyak első (alapozó) egysége.

Ebből következően a cél az, hogy a hallgatók megismerkedjenek a szociális segítő tevékenység általános és részei sajátos alapvető céljaival, alapelveivel, a szociális szakember segítségnyújtási lehetőségeivel (s ezek határaival), a szociális professzió szemléletmódjával (értékpreferenciáival) és leggyakrabban alkalmazott módszereivel.

A tantárgy oktatásának további célja, hogy a hallgatók úgy sajátítsák el az általános szociális munka alapvető ismeretanyagát, hogy arra építve a későbbiekben eredményesen tudják feldolgozni az erre épülő módszertani tantárgyak és gyakorlatok tartalmait.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- a szociális segítséget indokló egyéni, csoportos és társadalmi helyzetek,
- a szociális professzió általános jellemzői, részeinek története, szemléletmódja, sajátosságai,
- az intézményes segítség,
- a szakmai segítői szerep,
- interprofesszionális,
- a szociális munka etikai kódexe.

KOMPETENCIÁK:

a. tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.

b. képességei

Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel,

csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás feltétele: referátum tartása a félév során, az oktató által megadott témák valamelyikéről.

Szóbeli vizsga: a hallgató a tantárgy témaköreihez tartozó – általa javasolt és az oktató által elfogadott – témában házidolgozatot készít, és csoportos vizsga keretében bemutat, megválaszolva az oktató által előzetesen feltett kérdéseket is, továbbá részt vesz a hallgatótársak prezentációinak megvitatásában

SZAKIRODALOM:

- Bányai Emőke (vál. és szerk., 2011): A globalizáció kihívásai: Új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában. Elektronikus tankönyv, ELTE TáTK, <https://tatk.elte.hu/e-tananyagok> (Letöltés: 2019. április 24.)
- Temesváry Zsolt (2018): A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei. SZOSZAK Nonprofit Kft, Budapest
- A szociális munka etikai kódexe (2016), *Párbeszéd*, 2. <http://parbeszed.lib.unideb.hu/megjelent/html/577cef76c8670> (Letöltés: 2017. április 20.)
- Müller, C. Wolfgang: *Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá?* Budapest, T-Twins, 1992. ISBN: 963-7977-22-8
- Pik Katalin: *A szociális munka története Magyarországon (1817-1990)*. Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 2001. ISBN: 963-00-8873-8

			SEGÍTŐI KOMMUNIKÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a verbális és nem verbális kommunikáció összetevőit, megjelenési formáit, és ezek alkalmazásának lehetőségeit a szakmai tevékenység végzése során.

A segítői kommunikációra épülő gyakorlatok és feladatok lehetőséget adnak a hallgatóknak arra, hogy elsajátítsák azokat az ismereteket, melyeket mind tanulmányaik során (szakmai tréningek, esszék megírása), mind hivatásuk gyakorlása közben jól hasznosíthatnak. Az egyes elméleti részekhez kapcsolódó gyakorlati feladatok elvégzésével jártasságot szerezhetnek a segítői kommunikáció legfontosabb területein.

Cél továbbá a hallgatók kommunikációelméleti ismereteinek bővítése, az írásbeli kommunikáció erősítése, ezek szakmai tevékenység során való tudatos alkalmazása.

Készüljenek fel érzelmi állapotuk minél pontosabb észlelésére, hogy azt a segítő kapcsolataikban jól tudják használni.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A kurzus során a hallgatók az alapvető kommunikációs ismeretekre építve megismerkednek a segítő kommunikáció fő jellemzőivel, céljával, alkalmazásának alapvető szabályaival.
- A hallgatók megismerkednek a segítő kommunikáció rogersi alapelveivel, alkalmazási szabályaival.
- Sérülékenység és ellenálló képesség, kockázati tényezők és védőfaktorok.
- Krízisek a különböző tudományok nézőpontjából – krízisintervenció a szociális professziókban, a szociális szakember kompetenciája a kríziskezelésben.
- Könnyen érthető kommunikáció.
- Szakemberek szereplése a tömegtájékoztatásban.

KOMPETENCIÁK:

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegyet az órai feladatokban való részvétel és a házi feladatok minősége határozza meg.

SZAKIRODALOM:

- Rogers, Carl: *Valakivé válni. A személyiség születése*. Budapest, EDGE 2000, 2014. ISBN:978- 963-9760-25-7
- Pease, Allan – Pease, Barbara: *A testbeszéd enciklopédiája*. Budapest, Park, 2015. ISBN: 978-963- 355-060-1
- Terestyéni Tamás: *Kommunikációelmélet – A testbeszédűl az internetig*. Budapest, Akti-Tipotex, 2006. ISBN: 963-9664-24-3

			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tréning az **egyén és a csapat együttes fejlesztésére** koncentrál, valamint segíti az új hallgatók egyetemi közösségbe való integrálását. Élménypedagógiai és önismereti feladatokkal fejleszti a hallgatók önismeretét, a munkatársak közötti kommunikációt, és erősíti az évfolyamon belüli csoportkohéziót. Az **önismeret mélyítése elengedhetetlen a segítő hivatásban, a tréning technika lehetőséget nyújt**, hogy a hallgatók számára, hogy megismerjék önmagukat és, ezáltal az egyetemi és egyéb munkája hatékonyabbá, hitelesebbé válhasson.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- **Kompetencia fejlesztés:** Ismeri más segítő szakmák kompetenciakörét, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre
- **Kommunikáció:** Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.
- **Szociális tükrözés:** Képes a visszajelzés fogadására, adására és ezek integrálására.
- **Közösségépítés:** Közösségbe való beilleszkedés, új közösség formálása, jobb együttműködést és csapatmunkát tanuljanak, jobban megismerjék egymást és össze csiszolódnak, ezáltal hatékonyabban működő csapattá válnak. Kialakuljon egy megtartó közeg.
- **Önismeret fejlesztése:** Önismeret mélyítése, melyen keresztül a hallgató megismeri és elfogadja erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, nehézségeit és melyekre alapozva az egyetemi és egyéb munkája hatékonyabbá válhat, továbbfejlődhet.
- **Szakmai alkalmasság:** A tréningek további célja, hogy felmérje és visszajelzést adjon a hallgatók számára a szociális szakmai alkalmasságát illetően

KOMPETENCIÁK:

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréner visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréner felkérheti a tréning elhagyására. Ilyen esetben a tréninget meg kell ismételni.

SZAKIRODALOM:

- Bakos István, Gulácsi Ildikó: Játéktár www.echonetwork.hu
- Berne, Eric: Emberi játszmák. Gondolat, Budapest, 1984, (teljes kötet)
- Forgas, Joseph P.: A társas érintkezés pszichológiája, Gondolat, Budapest, 1989
- Freud, Anna (1996): Az én és az elhárító mechanizmusok. Párbeszéd könyvek, Budapest 29-56. p. ISBN 963-7976-11-6
- Lengyel Zsuzsanna (2002): Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest 4. fejezet ISBN 978-963-379-183-7
- Rogers, Carl (2010): Valakivé válni. EDGE 2000, Budapest 410.p. ISBN 978-963-910-401-3
- Aronson, Elliot (2008): A társas lény. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN 978-963-058-628-3
- Goleman, Daniel (2010): Társas intelligencia. Nyitott Könyvműhely, Budapest ISBN 978-963-310-034-9
- Csíkszentmihályi Mihály(2007): A fejlődés útjai. Nyitott Könyvműhely, Budapest ISBN 978-963-9725-15-7
- Schulz Von Thun, Friedemann (2012): A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Háttér Kiadó, Budapest ISBN 978-615-5124-06-8

			TÁRSADALOMISMERET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	2	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók megismerjék a szociológiai összefüggések alapjait, összefüggésrendszerét.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A kurzuson az emberi magatartás társadalmi szabályozásának alapelemeire mutatunk rá. Vizsgáljuk a viselkedést szabályzó eszközöket (normák, szerepek stb.), az ezeket megteremtő és ezekkel élő társadalmi egységeket (a párból kiindulva a csoporton és rétegen át az osztályig), valamint az így kialakult folyamatokat (szocializáció, társadalmi kontroll stb.). A hallgatók így építik fel a társadalom működési szabályszerűségeiről kialakított ismereteiket, s képesek lesznek a munkájuk feltételeit és körülményeit meghatározó társadalmi folyamatok alaposabb vizsgálatára

KOMPETENCIÁK:

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Morel Gyula: Szociológia. OMC Bécs, 1989., Semmelweis Egyetem, 2007.
- Popper, Karl: „A társadalomtudományok logikája” 279-301.o. in: Papp Zsolt (szerk.): Tény, érték, ideológia. Budapest, Gondolat, 1976

			PSZICHOLÓGIAI ALAPISMERETEK - ÉLETKOROK PSZICHOLÓGIÁJA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
1	45	3	3		

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az alapvető személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és az intervenciós lehetőségeket. A tantárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai, segítő tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók klienscentrikus szemléletének, pedagógiai és segítő képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a szociálpedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgatók megismerjék az alapvető pszichológiai fogalmakat és folyamatokat, az adott életkorok pszichés dimenzióit. További feladat a pszichológiai alapszókincs kialakítása, ezek értése és használata.

A tantárggyal kapcsolatos olyan attitűd kialakítása, amely segíti őket későbbi önművelődésükben, a pszichológiai jellegű információk iránti érdeklődésükben.

Tájékozódjanak a mentális működés folyamataiban. Ismereteik birtokában képesek legyenek az emberi személyiség összetevőinek és viselkedésének értelmezésére

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Atkinson, Richard–Hilgard, Ernest–Smith, Edward–Nolen, Susan (szerk.): *Pszichológia*. Budapest, Osiris-Századvég Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3
- Carver, Charles S.–Scheier, Michael F.: *Személyiségpszichológia*. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-709-2
- Berne, Eric: *Emberi játszmák*. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3
- Csányi Vilmos: *Az emberi természet. Humánetológia*. Budapest, Vince Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-919-225-6

ÉRZÉKENYÍTŐ GYAKORLAT					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	2	30	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Megismertetni a hallgatókat a szociális tevékenység alapjaival és általános feladataival. A félévsorán megtanulják felismerni a társadalmi, szellemi és testi egyenlőtlenségeket és az ezekből kialakult hátrányokat, élethelyzeteket, kríziseket és azok következményeit. Az érzékenyítő gyakorlat során azonosítják a társadalmi problémákat valamint a hazai segítő szolgáltatásokat. Általánosságban megismerik a hazai szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszert.

Megismerkednek a szociális tevékenység alapjaival és feladataival, a szociális szakember szerepével és a szakmai etikával.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A félév során, a hallgatók betekintést nyernek a szociális munka lehetséges területeibe, és megismerkedhetnek az egyes területen alkalmazott módszerekkel. A tananyag elsajátítását segíti a sajátélményű feldolgozás, amely segítségével a hallgatók hitelesebb képet kaphatnak a szociális munka kliensköréről, nehézségeiről, kihívásairól.

A hallgatók az alapellátást biztosító intézmények közül a családsegítő szolgálat működésébe kap betekintést.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A szemináriumokon való aktív részvétel (40%).

Sajtófigyelés szociális munka témában. A szemináriumot megelőző két hét sajtóanyagainak rövid ismertetése, valamint a dokumentumok határidőre történő leadása (20%).

Az ajánlott témakörökből választott szépirodalmi mű vagy film rövid – 3-5 oldalas összefoglalója, határidőre történő leadása (20%).

Intézménylátogatás élményeinek 2-5 oldalas összefoglalója (20%).

SZAKIRODALOM:

- Minuchin, Patricia – Colapinto, Jorge – Minuchin, Salvador: *Krízisről krízisre. A szegény családok segítése.* Budapest, Animula, 2002. ISBN: 963-9410-19-5
- Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes roma nők körében. *Szociálpedagógia*, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF
- *Családtámogató programok Nyugat-Európában.* Budapest, Animula Kiadó, 2003. ISBN: 963-941- 028-4
- Darvas Ágnes – Ferge Zsuzsa (szerk.): *Civil jelentés a gyerekesélyekről, 2011.* Gyerekesély Közhasznú Egyesület, 2012. http://www.gyere.net/downloads/Civil_jelentes_2011.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)

			ÁLLAMPOLGÁRI ÉS CSALÁDJOGI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus alapvető célkitűzése, hogy alapozó eligazodást nyújtson az állampolgári jogok és a családjog intézményrendszerében és részletesen vizsgálja a hazai alkotmányos és családjogi rendszer egyes elemeit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tárgy két nagyobb blokkra oszlik:

az alkotmányfejlődés főbb történeti tendenciái, a magyar alkotmányfejlődés főbb irányvonalai, az igazságszolgáltatás szervezetrendszere, a képviselői szervek jogállása, valamint az emberi jogok, a családjog (pl. házasság; családi jogállás; örökbefogadás; rokonság; szülői felügyelet; gyámság) témakörét tárgyalja

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
2011. évi CX. törvény a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról 2011. évi
CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról
2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról
1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról 2013.
évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2011.
évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
2011. évi CXCIX. törvény a közszolgálati tisztviselőkről
2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
2016.évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról

			NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a népegészségügyi ellátó rendszer felépítését, az elemek szerepét, a különböző egészségügyi ellátási rendszerek típusait, ezáltal tudjanak tájékozódni az együttműködés és a segítség folyamatában. Az egészséget befolyásoló tényezők szerepe által képesek legyenek alkalmazni, illetve képessé tenni az embereket nagyobb kontroll megszerzésére egészségük felett.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Egészségmagatartás, egészségmegőrzés, az egészséget meghatározó társadalmi és politikai tényező.

A magyar népességre jellemző egészségmagatartás elemzésének célja, az egészségkárosító magatartásformák, demográfiai, társadalmi és gazdasági dimenziók mentén.

A lakosság egészségi állapota (mortalitási és morbiditási mutatói).

Az egészségi állapot szubjektív értékelése és az életkor összefüggései, az egészségi állapot szubjektív értékelése és a nem összefüggései, társadalmi, gazdasági jellemzők szerint, az egészségi állapot szubjektív értékelése a társadalmi, gazdasági jellemzők szerint.

Dohányzás, alkoholfogyasztás, és a drogfogyasztás prevenciója.

A drogfogyasztás jellemzői a középiskolások körében, országos tendenciák.

Korszerű, egészségközpontú egészségpolitika kialakítása.

A népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése. Az egészségügyi ellátórendszer szerkezetének és működésének beteg-központú korszerűsítése, az egészségügyi forrásképző és-elosztó-rendszerek korszerűsítése, egészségügyi informatika és elektronikus egészség-kommunikáció fejlesztése humán erőforrás fejlesztése

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait.

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit.

Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Mindenkori ÁNTSZ honlap: <https://www.antsz.hu/>
- Ember István: *Népegészségügyi orvostan*. Budapest, PTE-ÁOK 2013. ISBN: 978-963-642-511-1
- Ember István, Kiss István: *Daganatok és daganatmegelőző állapotok molekuláris epidemiológiája (szakkönyv)*. Budapest, Medicina Könyvkiadó Rt., 2005. ISBN:963-242-983-4
- Ember István (szerk.): *Környezet-egészségtan* (Dialóg Campus Tankönyvek). Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-954-286-0

			SZOCIÁLPEDAGÓGIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók képesek legyenek elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztály tanulási, szociális és mentális problémáit komplex rendszerben megérteni kezelni és az érintett személyekkel együttműködésben segíteni, továbbá a gyermek, a fiatal és környezete egyensúlyát fenntartani, helyreállítani, fejleszteni, az érintettek társadalmi integrációját elősegíteni.

A hallgatók ismerjék a szociálpedagógia kortárs fejlődési, kiteljesedési, alkalmazási trendjeit, maguk is legyenek képesek felismerni alkalmazási lehetőségeit a teljes jóléti-szociális spektrumban, így például a fogyatékkal élő, a hajléktalan, az idős emberek ellátásában, vagy az esélyegyenlőség, a szülőség és az arra való felkészülés támogatásában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A szociálpedagógia értelmezése a pedagógiában és a szociális professzióban
- A szociálpedagógia fogalomkészlete, története, elméletei
- A szociálpedagógia gyakorlata, a szociálpedagógia szinterei, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformák, módszerek.
- A kortárs nemzetközi szociálpedagógia jó gyakorlatai.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy házi dolgozat és aktív órai részvétel alapján alakul ki.

SZAKIRODALOM:

- Kozma Tamás – Tomasz Gábor (szerkesztők) (2003): *Szociálpedagógia szöveggyűjtemény*. Budapest, Osiris Kiadó, ISBN: 978 963 389 405 7
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/2437/161609/3/t_dekdb_bibKLT00332681.pdf (Letöltés: 2017. április 28.)
- Sárkány Péter: *Szociálpedagógiai elméletek*. Budapest, Jel Kiadó, 2011. ISBN: 978-615-5147-07-4
- Nagy Ádám (szerkesztő) (2017): Tizenkilencre lapot? Szociálpedagógia a XXI. században, Pallasz Athéné Egyetem – Iuvenis Ifjúságsszakmai Műhely, ISZT Alapítvány ISBN 978-615-5192-54-8.
<http://mek.oszk.hu/18600/18641/18641.pdf> (letöltés 2019. 07. 10.)

			BIBLIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyedi intézményi specialitásként a szociális munka szakos hallgatók az Egyházismeret mellett általános tájékozódást kapnak a Biblia keletkezéséről és főbb mondanivalóiról, ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tanegység egy félév alatt ad áttekintést a Szentírás főbb iratszoportjairól, ezek keletkezéséről, üzenetéről, valamint Izráel és a keresztény egyház korai történetének vázlatáról, a legfontosabb bibliai szövegekről, valamint a Szentírás erkölcsi-etikai tanításáról.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témakörök:

- 1) Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása. Az ószövetségi kánon kialakulása. Az Ószövetség felosztása, szerzői és nyelve. Az őstörténet(ek); Mózes könyvei; a pátriarka kor, egyiptomi szolgaság, pusztai vándorlás. Tízparancsolat
- 2) A történeti könyvek; honfoglalás, bírák, királyok kora. Kettős királyság, korai prófétizmus. Prófétai könyvek. Babiloni fogság. A hazatérés kora, Ezsdrás és Nehémiás működése; fogság utáni prófétizmus
- 3) Az öt tekeres könyvei. Bölcsességirodalom, Zsoltárok könyve. Krónikák
- 4) Dániel. Kitekintés: apokrifok (deuterokanonikus könyvek), Qumrán, az intertestamentális kor, vallási irányzatok
- 5) Az Újszövetség keletkezése, kánon-története, felosztása, szövege és nyelve. Jézus Krisztus személye, működése, küldetése.
- 6) Az evangéliumok ismertetése (szinoptikusok és János).
- 7) Az Apostolok cselekedetei. Pál élete és működése; a páli levelek
- 8) Zsidókhoz írt levél; katolikus levelek
- 9) János levelei. Jelenések könyve
- 10) Kitekintés: az ő- és óegyház élete és irodalma; bibliafordítások.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.

Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy házi dolgozat és aktív órai részvétel alapján alakul ki.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

Biblia (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás)

Rózsa Hubs: *Mi a Biblia?* Budapest, Jel Kiadó, 2014. ISBN 978-963-277-278-3

Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliaismereti kézikönyv*. Budapest, Kálvin Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-300-988-8

Balla Péter: *Az újszövetségi iratok története*. Budapest, KRE HTK, 2008. ISBN 978-963-980-806-5

Budai Gergely – Herczeg Pál: *Az Újszövetség története*. Budapest, Kálvin Kiadó, 1994. ISBN 963-300-578-7

Rózsa Huba: *Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*. Budapest, Szent István Társulat, 1986. ISBN 963-360-284-X

Soggin, Alberto J.: *Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig*. Budapest, Kálvin Kiadó, 1999. ISBN 963-300-771-2

			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - EGYÉNI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy általános célja a hallgatók felkészítése a szakma gyakorlatára a klienseknek, mint egyéneknek nyújtott segítő tevékenység alapvető eljárásmodjainak, módszereinek megismertetésével. A hallgatók kompetenciájának fejlesztése az esetmunka módszereinek alkalmazásában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az egyéni esetmunkához kapcsolódó elméletek (rendszer szemléletű, konstruktív, narratív megközelítés) megismerése és néhány módszer tantermi körülmények között történő szimulálása. Az egyéni esetmunka folyamatának kiemelt pontjai, a probléma-megoldó modell és kritikája, krízis-elméletek. Az első interjú, felmérési módszerek, a megállapodás jelentősége. A változás értékelése, a szerződés módosítása, nyomkövetés – ennek gyakorlása esetrészletek, filmrészletek segítségével. Etikai dilemmák, a kötelezett kliens problémájának áttekintése gyakorlati esetek elemzésével.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Fehér Boróka: A narratív segítő beszélgetés. *Esély*, 21. évfolyam, 3. szám (2010) 66-88.o http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/04feher.indd.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)
- Bányai Emőke (vál. és szerk., 2011): A globalizáció kihívásai: Új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában. Elektronikus tankönyv, ELTE TáTK, <https://tatk.elte.hu/e-tananyagok> (Letöltés: 2019. április 24.)
- Temesváry Zsolt (2018): *A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei*. SZOSZAK Nonprofit Kft, Budapest
- Soós Zsolt (2018): Szociális esetmunka. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetemi Kiadó (2018), ISBN: 9789633187111

			INTÉZMÉNYLÁTOGATÁS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Érzékenyítő gyakorlat Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	60	4	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus keretein belül kezdődik meg a hallgatók ismerkedése a lehetséges munkaterületekkel. A hallgatók az iskolában kapott szempontok alapján különféle alapellátásban tevékenykedő szociális intézményekben tesznek látogatást, feldolgozzák tapasztalataikat, készülnek az önálló külső gyakorlatra.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Szociális és gyermekvédelmi intézmények látogatásának előkészítése, az intézmények meglátogatása, céljaik, működésük, munkaszervezésük, specifikumaik tanulmányozása. A tapasztalatok megbeszélése, egybevetése, rögzítése.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy házi dolgozat és aktív órai részvétel alapján alakul ki.

SZAKIRODALOM:

- Dósa Mariann – Udvarhelyi Tessza Éva (szerk.): *Velünk beszélj, ne rólunk! Hátrányokkal élő aktivisták beszélnek. Közélet Iskolája.* Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-390- 2
- Reynolds, Vikki: *Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében.* ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány. http://tatk.elte.hu/file/Az_igazsagossag.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben.* 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5

			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A második tréning célja a **kommunikációs** készségek fejlesztése, az egyén kommunikációs képességeinek, illetve azoknak a tulajdonságainak a tudatosítása és fejlesztése, amelyek a hatékony kommunikációt megalapozzák. Célunk, hogy a hallgatók figyelmét ráirányítsák a saját kommunikatív viselkedésükre, így elősegítve annak tudatosítását.

A tudatos kommunikáció révén a hallgató felismerheti és **elfogadhatja kommunikációjából eredő erősségeit**, gyengeségeit, valamint felismerheti a maga fejlesztendő területeit, kommunikációját illetően.

A tréningek további célja, hogy felmérje és visszajelzést adjon a hallgatók számára a szociális szakmai alkalmasságát illetően.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- **Erőszakmentes, együttműködő kommunikáció** kialakítása: Az erőszakmentes kommunikációnak két alap képességre épít: **empátia**, (vagyis a másakra való együttérző odafigyelés), a másik pedig az **őszinte önkifejezés**. Erőszak mentes kommunikáció gyakorlásához szükséges elsajátítandó készségek: a **megfigyelés**, az **érzések tudatosítása és kifejezése**, a **szükséglet megfogalmazás** és a **kérés**.
- **Címkézés és minősítés** mentes kommunikáció megtapasztalása és elsajátítása.
- **Én közlés** : Az én-üzenet sajátos eszköz annak kifejezésére, hogy a beszélő miként viszonyul az adott problémához. Ennek a képességnek a fejlesztése, segít abban, hogyan fejezzük ki egyes szám első személyben, nyíltan a problémákat, anélkül, hogy minősítsenünk vagy lezárnánk a kommunikációt.
- **Kommunikációs sémák felismerés és azok kezelése**.
- **Asszertív kommunikáció**: Az asszertív (mértányos érdekérvényesítő) kommunikációs technikák elsajátítása nagyon fontos, hiszen ennek a készségnek az alkalmazás lehetővé teszi, az egyén számára, hogy magabiztosan tudjon megnyilvánulni érzelmileg nehéz szituációban is, úgy, hogy önmaga és minden résztvevő fél igényeit szem előtt tartja a probléma kezelésében anélkül, hogy passzív vagy agresszív lenne.
- **Érveléstechnika**: érveléstechnikai segít, abban, hogyan közelítsünk meg egy problémát és hogyan interpretáljuk azokat. Hatékony alkalmazásával, képessé válunk a problémákat több oldalról megközelíteni, megértően és máshogy fogjuk megítélni azt, amit bizonyos szituációk közvetítenek és ezáltal hitelesen tudjuk kommunikálni mások, valamint saját érdekeinket.
- **Visszajelzés adása és fogadása** A hatékony visszajelzés adása fontos segítői kompetencia, a visszajelzés alkalmazásával a segítő létrehoz egy biztonságos kommunikációs légkört, ahol a kliens úgy érzi, hogy tiszteletben tartják a személyét, a véleményét és szabadon elmondhatja gondolatait, érzéseit. A visszajelzés, mint eszköz, része annak a tanulási folyamatnak, amely során a kliens egyre közelebb kerül céljaihoz.
- **Segítő kommunikáció** kialakítása (bizalmi légkör megteremtése, pozitív megerősítés használata, kommunikációt zavaró tényezők kiszűrése).

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréner visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréner felkérheti a tréning elhagyására. Ilyen esetben a tréninget meg kell ismételni.

SZAKIRODALOM:

- Kommunikáció és konfliktusok kezelése a munkahelyen, Mészáros Aranka (SZERK.), ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2007 ISBN: 978-963-463-947-3
- Thomas Gordon: Vezetői Eredményesség Tréning. Stúdium Effektíve, Budapest, 1996. ISBN: 963-82-79-001
- Dr. Marshall B. Rosenberg (2005): Így is lehet nevelni és tanítani. Agykontroll Kft., Budapest ISBN: 978-963-7491-03-0
- Rogers, Carl R. (2006): Valakivé válni. Edge 2000 Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-2104-01-3
- Berne, Eric: Emberi játszmák. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3
- Griffin, Emory: Bevezetés a kommunikációelméletbe. Budapest, Harmat Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-9148-52-9

TEVÉKENYSÉGGKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM I.					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvevési előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Érzékenyítő gyakorlat Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában.

A hallgató tevékenységének átfogó vizsgálata, sok szempontú konzultálása, különös tekintettel a nehézségekre („vakfoltok”) és a sikerekkel való bánásmódra.

A hallgatók kiscsoportos foglalkozás keretében a terep megfigyelését követően szerzett tapasztalataikat és ismereteiket megosszák egymással és a csoportot vezető oktatóval. Az esetmegbeszélés alkalmas a hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megismerésére, a terepen megélt

segítő kapcsolat és szociális munkás szerep feldolgozására, ismereteik integrálására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgatók az iskolában kapott szempontok alapján különféle alapellátásban tevékenykedő szociális intézményekben tesznek látogatást, feldolgozzák tapasztalataikat, készülnek az önálló külső gyakorlatra. A hallgató a szociális munka alapellátásának valamely szakterületét (gyermek- és családvédelem, idősellátás, hajléktalan-ellátás, szenvedélybeteg- és pszichiátriai beteg ellátás, fogyatékos személyek ellátása, stb.), látogatja meg. A tantermi kíséző szemináriumon a segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sok szempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, elrendezése történik. Kiemelt pontjok: az esetismertetés, a tisztázó kérdések; az esethozó kérdése; a reflektív kérdések, válaszok; hipotézisek megfogalmazása (felismerés, belátás); akciótervezés. Esetlezárás, a tanulságok személyes megfogalmazása.

Egyaránt hangsúlyos a szakterületen végzett munka, valamint a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekkel ("vakfoltok") és sikerekkel való munka.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.

Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az aktív órai részvételből és a szabatos szaknyelv használatból adódik össze.

SZAKIRODALOM:

- Bányai Emőke: Intenzív családmegtartó szolgáltatás – a koragyermekkori intervenció egy lehetséges változata – ELTE PPK Gyermeknevelés online tudományos folyóirata, 3. évfolyam, 2. szám (2015), 176–186.
http://gyermekneveles.tok.elte.hu/6_szam/pub/banyai.html (Letöltés: 2018. március 6.)
- Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes romák körében. Szociálpedagógia, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF
- Asen, E. (2011): Családi elemi - hogyan hozhatjuk ki a legtöbbet az együttélésből? Animula, Budapest
- Kozma Judit: A szociális szolgáltatások modernizációjának kérdései. Kapocs, 6. évfolyam, különszám (2007), 4-19.
http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/kapott_anyag/kapocs.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)
- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben*. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5
- Szabó Lajos: Krízisintervenció a szociális esetmunkában. A krízisintervenció alapelvei. In: Tánczos Éva (szerk) *A szociális munka elmélete és gyakorlata* 2. kötet Semmelweis Kiadó, Budapest. 1996.

			TÁRSADALOMISMERET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Társadalomismeret I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	45	3	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Társadalomismeret I-ben elsajátított alapfogalmak rendszerszemléletére építve a hallgatók tovább bővítik társadalomtudományi ismereteiket a szociológia elméleteinek és egyes területeinek megismerésével.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A szociológia elméletek közt foglalkozunk a szociológia klasszikusainak – úgymint Durkheim, Marx és Weber munkásságával –, valamint a konfliktuselmélet, funkcionalizmus, interakcionista irányzat, racionális választás és posztmodernizmus képviselőinek gondolataival. Természetesen bemutatásra kerül a feminista irányzat is. Külön hangsúly kerül azokra a részekre (pl. családszociológia, társadalmi egyenlőtlenségek), amelyek későbbi foglalkozásuk szempontjából különös jelentőséggel bírnak.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Giddens, Anthony: *Szociológia*. Budapest, Osiris, 2008. ISBN: 978-963-389-984-7
- ☐ Popper, Karl: „A társadalomtudományok logikája” 279-301.o. in Papp Zsolt (szerk.): *Tény, érték, ideológia*. Budapest, Gondolat, 1976. ISBN: 963-280-262-4
- ☐ Sárkány Péter: *Szociálpedagógiai elméletek*. Budapest, Jel, 2011. ISBN: 978-615-5147-07-4
- ☐ Bodor Péter (szerk.): *Szavak, képek, jelentés. Kvalitatív olvasókönyv*. Budapest, L'Harmattan, 2013. ISBN: 978-963-236-646-3

			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA I. (ALAPFOGALMAK)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a szociálpolitikai főbb fogalmi rendszerét és tudjanak tájékozódni a következő fogalmi körökben: szabadság és biztonság, generációk közti és a társadalmi szolidaritás, jóléti újraelosztás, igazságosság, állampolgáriság és az ezzel járó jogok fejlődése. A szociálpolitika színterei, célcsoportjai és eszközei. A szegénypolitika – szociálpolitika – társadalompolitika összefüggései és eltérései. A gazdaság és szociálpolitika egymásra utaltsága. A szociálpolitika szereplői - jóléti pluralizmus. Alapelvek és értékek a szociálpolitikában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A társadalompolitika és a szociálpolitika fogalma
2. A szociálpolitika vázlatos története
3. Értékek a modern szociálpolitikában
4. A jóléti állam kialakulása, típusai
5. Piac és redistribúció
6. A szociálpolitikai technikák és alapelvek 1.
7. A szociálpolitikai technikák és alapelvek 2.
8. A jövedelmek eloszlása és újraelosztása
9. Szegénység és segélyezés
10. A szociálpolitika színterei
11. A szociálpolitika intézményei
12. Ismétlés, konzultáció

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért.

Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján. Az aláírás megszerzésének feltétele egy szódolgozat sikeres teljesítése.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, Hilscher Rezső Egyesület, 1994.
- ☐ Ferge - Lévai (szerk.): A jóléti állam; ELTE-Twins, 1991. különösen az alábbi tanulmányok:
 - Philippe Gumpowicz: Köz- vagy magánjótékonyosság (195-203)
 - Gota-Esping Andersen: Mi a jóléti állam? (116-134)
 - Titmuss: A jólét társadalmi megoszlása: reflexiók a méltányosság kérdéséről (86-97)
 - Peter Townsend: Szegénység-elméletek (183-194)
 - Titmuss: Szociálpolitika és gazdasági haladás (239-249)
- ☐ Hilscher Rezső: A szociálpolitika lényege, feladata és irányai; IN Esély pp 40-45

			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerkedjenek meg a személyiséglélektanban jelen levő alapvető megközelítési módokkal, a személyiség felépítésére, működésére, vizsgálatára és alakítására vonatkozó elméletekkel. Szerezzenek tapasztalatot a segítő foglalkozásokban használható pszichológiai eszközökkel.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Korszerű, tudományos igényű pszichológiai ismeretek nyújtásával toleráns, empátikus pszichológiai szemléletmód formálása.

A hallgatók ismerjék meg a tematikában felsorolt személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és az intervenciós lehetőségeket.

A tárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai, segítő tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai és segítő képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket.

Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot.

Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire.

Fejlessze a hallgatókban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Atkinson, Richard–Hilgard, Ernest–Smith, Edward–Nolen, Susan (szerk.): *Pszichológia*. Budapest, Osiris-Századvég Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3
- Carver, Charles S.–Scheier, Michael F.: *Személyiségpszichológia*. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-709-2
- Berne, Eric: *Emberi játszmák*. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3
- Csányi Vilmos: *Az emberi természet. Humánetológia*. Budapest, Vince Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-919-225-6

			GYERMEKVÉDELMI JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Állampolgári és jogi ismeretek		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus alapvető célkitűzése, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gyermekek védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel és magyar jogszabályokkal.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Joganyag:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (kiemelten a Negyedik Könyv),

1991. évi LXIV. törvény (New York-i Egyezmény), 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (Gyer.)

63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól,

331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről (Gyár.),

369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről (új Sznyr.)

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

Gáspár Károly: *Gyermekvédelmi és gyámügyi kézikönyv*. Budapest, KJK-Kerszöv, 2003. ISBN: 963-224-700-0

Herczog Mária: *Gyermekvédelmi kézikönyv*. Budapest, KJK-Kerszöv, 2005. ISBN: 963-224-835-X

Farkas Ágnes – Rác Andrea – Szabolcsi Julianna: Az iskolai karrier támogatása gyermekvédelmi perspektívából. *Szociálpedagógia*, 1-2. szám (2014), 19-32. AVKF

			SZOCIÁLIS MUNKA CSALÁDOKKAL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a családi esetszociális rendszerszemléletű megközelítésének lényegét, az alkalmazott módszerek – a családterápia fejlődésével összefüggő – eredetét, jellemzőit, technikáit, sajátítsák el fogalomrendszerét. A kurzuson való részvétel eredményeként tudjanak különbséget tenni a rendszerszemléletű családi szociális munka és a családterápia közt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A családokkal végzett szociális munka rendszerszemléletű megközelítése, ennek feminista, narratív kritikája. Sokproblémás családok jellemzői, a velük végzett szociális munka eszközei. A családi működés felmérése, beavatkozási módszerek. A család változása, normál és akcidentális krízisek a családban. A család életére ható vertikális és horizontális stresszorok. A családok működését befolyásoló társadalmi, gazdasági változások szerepe a családi diszfunkciók, problémák kialakulásában. A családokat támogató szociálpolitikai ellátások. A családokkal végzett szociális munka színterei és módszerei.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Feuer Mária (szerk.): A családsegítés elmélete és gyakorlata. Szöveggyűjtemény. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-05-8601-6
- Goldenberger, Herbert – Goldenberg Irene: Áttekintés a családról I.II.III. Budapest, Animula Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-9751-17-0; ISBN: 978-963-9751-18-7; ISBN: 978-963-9751-19-4
- Minuchin, Patricia – Colapinto, Jorge – Minuchin, Salvador: Krízisről krízisre. A szegény családok segítése. Budapest, Animula Kiadó, 2002. ISBN: 963-9410-19-5
- Kothencz János: Róluk... értük... I-II. Szeged, Ágota Alapítvány, 2009. ISBN: 978-963-06-8381-4; ISBN: 978-963-06-8449-1
- Frank M. Dattilo (2014): *Kognitív viselkedésterápia párokkal és családokkal*. Animula, Budapest

			HOLISZTIKUS SZEMLÉLET AZ EÜ. ELLÁTÓRENDSZERBEN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egészségmagatartás, egészségmegőrzés, az egészséget meghatározó társadalmi és politikai tényező.

A magyar népességre jellemző egészségmagatartás elemzésének célja, az egészségkárosító magatartásformák, demográfiai, társadalmi és gazdasági dimenziók mentén.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A lakosság egészségi állapota (mortalitási és morbiditási mutatói). Az egészségi állapot szubjektív értékelése és az életkor összefüggései, az egészségi állapot szubjektív értékelése és a nem összefüggései, társadalmi, gazdasági jellemzők szerint, az egészségi állapot szubjektív értékelése a társadalmi, gazdasági jellemzők szerint. Dohányzás, alkoholfogyasztás, és a drogfogyasztás prevenciója. A drogfogyasztás jellemzői a középiskolások körében, országos tendenciák. Korszerű, egészségközpontú egészségpolitika kialakítása. A népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése. Az egészségügyi ellátórendszer szerkezetének és működésének beteg-központú korszerűsítése, az egészségügyi forrásképző- és elosztó-rendszerek korszerűsítése, egészségügyi informatika és elektronikus egészségkommunikáció fejlesztése humán erőforrás fejlesztése

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Mindenkori ÁNTSZ honlap: <https://www.antsz.hu/>
- ☐ Ember István: *Népegészségügyi orvostan*. Budapest, PTE-ÁOK 2013. ISBN: 978-963-642-511-1
- ☐ Ember István, Kiss István: *Daganatok és daganatmegelőző állapotok molekuláris epidemiológiája (szakkönyv)*. Budapest, Medicina Könyvkiadó Rt., 2005. ISBN:963-242-983-4
- ☐ Ember István (szerk.): *Környezet-egészségtan* (Dialóg Campus Tankönyvek). Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-954-286-0

			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - CSOPORT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tárgy lehetőséget nyújt a hallgatóknak megismerkedni azokkal a csoporttípusokkal, amelyekkel munkájuk során találkozhatnak – akár, mint csoporttagok, akár, mint csoportvezetők. Elméleti és módszertani alapvetések mellett a különböző csoporthelyzetek, csoportokban alkalmazható gyakorlatok demonstrálását is célul tűzi ki a kurzus. A hallgatók szerezenek alapvető ismereteket a szociális problémák megoldásának csoport szintű lehetőségeiről, és a csoportdinamika és csoportfolyamatok problémamegoldásban való felhasználási lehetőségeiről. A kurzus keretében a hallgatóknak lehetőségük nyílik az elmélet során hallott eszközök, technikák védett körülmények közötti kipróbálására, hogy ezzel váljanak képessé ezek későbbi gyakorlati alkalmazására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- Csoport munka története, helye a szociális munkában
- Lewin és a csoportdinamika
- A csoportok típusai
- A csoport, mint dinamikus rendszer
- A csoport működési keretei
- A csoport formális és informális struktúrája, szociometria
- Normák, szabályok, szerepek a csoportban
- Énidentitás – csoportidentitás
- Csoportokkal végzett szociális munka

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Hegyesi Gábor - Kozma Judit - Szilvási Léna - Talyigás Katalin (szerk.): *A szociális munka elmélete és gyakorlata*, 4. kötet, Szociális munka csoportokkal. Budapest, Wesley János Kiadó, 2006. ISBN: 963-87181-5-3
- Aronson, E.: *A társas lény*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1998. ISBN: 963-224-276-9
- Németh László: Szociális munka csoportokkal, in Kozma Judit (szerk.): *Kézikönyv szociális munkásoknak*. Budapest, Szociális Szakmai Szövetség, 2002. ISBN: 963-00-9972-1
- Pataki Éva: *Szociális munka csoportokkal*. Debrecen, Szociotéka, 2010. ISBN: 978-963-473-437-6
- Popper Péter: *A csoport-pszichoterápia elméleti és gyakorlati kérdései*. Bp., 1984. Akadémiai
- Rudas János: *Delfi örökösei*. Budapest, Gondolat, 1990. ISBN: 963-282-272-2
- Nagy Ádám –Bodor Tamás – Domokos Tamás – Schád László: *Ifjúságügy*. Budapest, Enigma 2001 Kiadó, 2014. ISBN: 978-963-89861-0-8

			SZOCIÁLIS MUNKA GYERMEKVÉDELEMBEN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának általános célja a mai magyar gyermekvédelem intézményi struktúráinak és működési mechanizmusainak részletes bemutatása, a gyermekvédelmi tevékenység folyamatának megismerése annak érdekében, hogy a hallgatók segítséget kapjanak a gyermekvédelmi rendszer áttekintéséhez, feladatainak értelmezéséhez. Korábbi ismereteiket felhasználva képesek legyenek a gyermekvédelmi rendszer egyes munkaformáiban a szociális munkamódszerek alkalmazására.

A labor foglalkozás felkészülési lehetőséget biztosít a gyermekek védelmében végzett szociális munka gyakorlati feladataihoz.

A hallgatók ismerjék meg a gyermekvédelem egyes intézményeinek (ellátási formáinak) célját, működésének alapelveit, feladatrendszerét, módszereit, szervezeti felépítését, legyenek képesek az ellátások-intézmények hatásmechanizmusainak elemzésére.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Megismertetni a hallgatókkal a gyermekkor koronként és társadalmanként eltérő fogalmát, áttekinteni a gyermekeket érő legfontosabb veszélyeket és az ezzel kapcsolatos prevenciós lehetőségeket. A tantárgy célja a gyermekvédelem rendszerének megismerése a jogszabályi háttér, publikált szakirodalmak, statisztikai adatok, hazai és nemzetközi kutatások tükrében. A tantárgy ismeretek nyújt a gyermekvédelem jelenlegi helyzetéről és jövőbeli kihívásairól, a hazai fejlesztési irányokról. Kitekintést ad az EU-s célkitűzésekről, illetve a hazai legfontosabb szakmapolitikai célkitűzésekről

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái. Pont K. Budapest, 1997.
- Herczog Mária: Gyermekvédelmi kézikönyv KJK Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Budapest, 2001.
- Révész Magda: A gyermekvédelmi törvény után In: Somorjai Ildikó (szerk): Kézikönyv a szociális munka gyakorlatahoz Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 2001.
- Domszky András: A gyermekotthonok működésének szabályairól és követelményeiről Országos Család és Gyermekvédelmi Intézet, Budapest, 1999.
- Winn, Marie: Gyerekek gyermekkor nélkül. Bp. 1990. Gondolat
- Smith, Carole, R.: Örökbefogadók és nevelőszülők. Bp. 1995. Pont Kiadó

			TEVÉKENYSÉGGKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Tevékenységgkísérő szeminárium I.		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában.

A hallgató tevékenységének átfogó vizsgálata, sok szempontú konzultálása, különös tekintettel a nehézségekre („vakfoltok”) és a sikerekkel való bánásmódra.

A hallgatók kiscsoportos foglalkozás keretében a terep megfigyelését követően szerzett tapasztalataikat és ismereteiket megosszák egymással és a csoportot vezető oktatóval. Az

esetmegbeszélés alkalmas a hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megismerésére, a terepen megélt segítő kapcsolat és szociális munkás szerep feldolgozására, ismereteik integrálására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását.

Tevékenységet a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekekkel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az aktív órai részvételből és a szabatos szaknyelv használatból adódik össze.

SZAKIRODALOM:

- Anderson, T.: A visszajelző csoport – Párbeszéd a párbeszédéről. Családterápiás olvasókönyv sorozat IV. kötet, Animula, Budapest, 1994.
- Ehmann Bea: A szöveg mélyén. A pszichológiai tartalomelemzés. Új Mandátum, Budapest, 2002.

TEREPGYAKORLAT I. (CSALÁDSEGÍTÉS)					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvevési előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Szociális munka családokkal Intézménylátogatás Tevékenységkísérő szeminárium I. Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	80	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók megismerik az esetmunka (casework) módszertani alapelveit, a munkafolyamatban használható munkamódokat meghatározó főbb elméleti megközelítéseket, az esetmunka, mint a szociális problémák megoldásának folyamatát. Felkészülnek a sok-szemponutú felmérésen alapuló probléma meghatározásra, melyben integráltan alkalmazzák más tudományterületekről szerzett elméleti ismereteiket.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A kurzus keretein belül, a családsegítés és/vagy gyermekjólét alapellátási területén töltenek el a hallgatók szakmai gyakorlatot, és tapasztalataikat tantermi kísérő szemináriumon dolgozzák fel.

Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakemberek tevékenységével, feladataival, szerepeivel; a kliensekkel, és az ő általános és speciális problémáikkal.

A tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálnak.

A tantermi kísérő szemináriumon a segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sok szempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, elrendezése történik. Kiemelt pontjok: az esetismertetés, a tisztázó kérdések; az esethozó kérdése; a reflektív kérdések, válaszok; hipotézisek megfogalmazása (felismerés, belátás); akciótervezés. Esetlezárás, a tanulságok személyes megfogalmazása.

Egyaránt hangsúlyos a szakterületen végzett munka, valamint a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekkel ("vakfoltok") és sikerekkel való munka.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.

Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

SZAKIRODALOM:

- Bányai Emőke: Intenzív családmegtartó szolgáltatás – a koragyermekkori intervenció egy lehetséges változata – ELTE PPK *Gyermeknevelés* online tudományos folyóirata, 3. évfolyam, 2. szám (2015), 176–186. http://gyermeknevelés.tok.elte.hu/6_szam/pub/banyai.html (Letöltés: 2018. március 6.)
- Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes roma nők körében. *Szociálpedagógia*, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF
- Asen, E. (2011): *Családi elemi - hogyan hozhatjuk ki a legtöbbet az együttélésből?* Animula, Budapest
- Kozma Judit: A szociális szolgáltatások modernizációjának kérdései. *Kapocs*, 6. évfolyam, különszám (2007), 4-19. http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/kapott_anyag/kapocs.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)
- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben*. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5

			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A harmadik tréning célja a **konfliktuskezeléssel** összefüggő készségek fejlesztése, a konfliktuskezelési technikák gyakorlati megismerése és elsajátítása. A tréning segít a hallgatók konfliktuskezelő készségeinek fejlesztésében az interperszonális konfliktusok hatékony kezelésében, a konfliktusok konstruktív megoldását nehezítő érzelmek felismerésében, ezek viselkedést befolyásoló hatásának csökkentésében. A tréning során mentálisan felkészítjük a hallgatókat a szakmai gyakorlatuk során felmerülő konfliktushelyzetekre, valamint visszajelzést kapnak a hallgatók a szociális szakmai alkalmasságukat illetően.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK

- A **konfliktus kezelő stratégiák** felismerése és fejlesztése.
- A **problémamegoldó** konfliktuskezelő stratégia gyakorlása: Problémamegoldó vagy más néven együttműködő konfliktuskezelési stratégia során a cél mindkét fél számára kielégítő megoldás megkeresése. A gyakorlatban ez a konfliktus okainak feltárását, megértését, és ennek figyelembe vételével kreatív megoldását jelenti
- A **kompromisszumkereső** konfliktuskezelési stratégia ismerete és alkalmazása. Ennél a konfliktuskezelési stratégiánál, a felek számára kölcsönösen elfogadható megoldás kialakítása a cél. Ennek során mindkét fél lemond bizonyos igényeiről, így a megoldás csak részben elégeti ki azokat.
- A **konfliktus fajtáinak, típusainak, eszkalációjának** felismerése és kezelése és a beavatkozás módjának idejének azonosítása.
- **Tranzakcioanalízis és az én állapotok** megismerése és azok hatásai a konfliktusokban.
- A **szubmiszív és agresszív** viselkedés felismerése, okainak feltérképezése és kezelése.
- Ismerkedés a **közvetítői kommunikációval, viselkedéssel.**

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért.

Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréner visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréner felkérheti a tréning

SZAKIRODALOM:

- Szekszárdi Júlia (2001): A konfliktuskezelés gyakorlata. Új Pedagógiai Szemle, 51. évf. 5. sz. 86–1037
- Lovas Zsuzsa – Herczog Mária (1999): Mediáció avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Múzsák Kiadó Kft., Budapest.
- Thomas, K. W. (1976): Conflict and conflict management. In: Dunnette MD (ed.): Handbook of Industrial and Organizational Psychology. Rand McNally, Chicago
- Cseh-Szombathy László (1994): A konfliktus fogalma. In: Györyné Beregszászi Sára – Sz. Balogh Mária (szerk.): Feszültség és konfliktusok az iskolában. Szöveggyűjtemény. KLTE, Debrecen, 8-31.
- Schulz Von Thun, Friedemann: *A kommunikáció zavarai és feloldásuk*. Budapest, Háttér Kiadó, 2012. ISBN: 978-615-5124-06-8

			TÁRSADALOMISMERET III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	45	3	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tágan értelmezett huszadik század főbb társadalomtörténeti folyamatainak áttekintése. A tantárgy feladata, hogy a Társadalomismeret I-ben és II-ben elsajátítottakat alkalmazni tudják az egyes társadalmi jelenségek értelmezésekor.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A kurzus a társadalomtörténet egyes aspektusainak vizsgálatával rámutat azokra a tényezőkre, amelyek az egyének életét legalábbis bizonyos mértékig meghatározzák.					
KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.					
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.					
c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.					
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.					
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					
SZAKIRODALOM: - Romsics Ignác: <i>Magyarország története a XX. században</i>. Budapest, Osiris, 2010. ISBN: 978-963-276-179-4 - Fokasz Nikosz – Örkény Antal (szerk.): <i>Magyarország társadalomtörténete 1945-1989 1-2</i>. Budapest, Új Mandátum, 2000. ISBN: 963-9336-15-7 - Gyáni Gábor – Kövér György: <i>Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig</i>. Budapest, Osiris, 2001. (2. javított kiadás) ISBN: 963-379-999-6 - Tomka Béla: <i>Európa társadalomtörténete a 20. században</i>. Budapest, Osiris, 2009. ISBN: 978-963-276-012-4					

			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA II. (SZEGÉNYSÉG ÉS TÁRSADALMI KIREKESZTŐDÉS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA A kurzus célja, hogy a hallgatók tisztában legyenek a mai magyar szociális ellátórendszer felépítésével, szereplőivel, illetve az elmúlt évek jelentős átalakítási irányjaival.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A kurzus során megvizsgáljuk a mai magyar főbb szociális jogszabályokat: az 1993. évi III. ún. "szociális" törvényt, az 1/2000-es SzCsM rendeletet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, valamint különböző települések szociális rendeleteit. A szegénység fogalma és a szegénységelméletek, mérési módszerei. A segélyezés, mint a szociálpolitika egyik eszköze. A szociálpolitika és jövedelemelosztás fogalma.					
KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.					
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.					
c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.					
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.					
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- Ferge Zsuzsa: *Magyar társadalom- és szociálpolitika 1990-2015*. Budapest, Osiris, 2017. ISBN: 978-963-1993:III. tv a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000-es SzCsM rendeletet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Ferge Zsuzsa (1998): Szociális törvénykezés a rendszerváltás óta; IN: Esély 1998/3 (3-23. o.)
- [Kopasz Marianna – Gábos András \(2018\): A szociális segélyezési rendszer 2015. márciusi átalakításának hatása a települési önkormányzatok magatartására](#); IN: TÁRKI Társadalmi Riport
- Kováts Bence: Rezsitámogatás - csökkentés. Az új lakásfenntartási célú támogatások vizsgálata 31 önkormányzat példáján; IN: Esély 2015/6 (pp. 29-61)
- Mózer Péter (2016): Az önkormányzati segélyezés alapvonásai 2015-ben; IN: TÁRKI Szociálpolitikai monitoring tanulmányok
http://old.tarki.hu/hu/news/2016/kitekint/szocpol/20160823_szocpol_monitoring_5_mozer.pdf
- Mózer Péter - Tausz Katalin - Varga Attila (2015): A segélyezési rendszer változásai; IN: Esély 2015/3 (pp. 43-67)
- Tausz Katalin (2017): Segélyezés; IN: Ferger Zsuzsa (szerk): Magyar Társadalom- és Szociálpolitika 1990-2015; Osiris Kiadó, Budapest (pp. 310-335)
- Velkey Gábor (2017): Központi állam és önkormányzatok; IN: Ferger Zsuzsa (szerk): Magyar Társadalom- és Szociálpolitika 1990-2015; Osiris Kiadó, Budapest (pp. 125-139)

			SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerkedjenek meg a szociálpszichológia által vizsgált főbb területekkel. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz, csoportjelenségekhez és mások észleléshez, megítéléséhez köthető pszichológiai szabályszerűségek, s ezen tudás birtokában képesek legyenek a köznap események szociálpszichológiai szemléletű elemzésére. A tanultak mélyebb feldolgozása révén szerezzenek olyan jártasságot az interakciók elemzésében, amelyet szociális szakemberként a későbbiekben is hasznosítani tudnak.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A pedagógiai szociálpszichológia alapvető ismereteinek, kutatási irányzatainak és vizsgálati módszereinek a bemutatása. Elméleti és gyakorlati ismeretek szerzése a pedagógiai fejlesztési folyamatokban alkalmazható társas szempontok érvényesítéséről. Kooperatív technikák alkalmazása, hogy a különféle pedagógiai szakterületet tanuló hallgatók között pozitív kapcsolatok alakuljanak ki. További cél, hogy tréninggyakorlatok, referátumok alkalmazásával, a kooperatív technikák egyes feladatainak végrehajtásával kialakítható és megerősíthető legyen bennük az integrációs (inklúziós) szemlélet.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Atkinson, Richard: *Pszichológia*. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3
- Cole, Michael-Cole, Sheila: *Fejlődéslélektan*. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-473-5
- Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.): *Általános Pszichológia 3. Nyelv, tudat, gondolkodás*. Budapest, Osiris Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-389-920-5
- Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.): *Általános pszichológia 1. - Észlelés és figyelem*. Budapest, Osiris Kiadó, 2007. ISBN: 978-963-389-918-2
- Keményné Pálffy Katalin: *Alapozó pszichológia*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt, 2006. ISBN: 963-19-5879-5

			SZOCIÁLIS JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Állampolgári és családjogi ismeretek		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus alapvető célkitűzése, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a szociális jog intézményrendszerében és részletesen vizsgálja a hazai szociális rendszer egyes elemeit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

2011. évi CX. törvény a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról

2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról

2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról

1993. évi III. törvény a szociális ellátásokról

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról

2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

2011. évi CXCI. törvény a közszolgálati tisztviselőkről

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Hoffman István: *Bevezetés a szociális jogba*, ELTE Eötvös kiadó, Budapest, (2015)
- Juhász Gábor és Tausz Katalin: *Szociális jog*, ELTE TáTK, Budapest, (2012)
- Juhász Gábor: *Államcélok, paradigmaváltás és aktuálpolitikai alkotmányozás. a szociális jogok védelme az alaptörvényben*, Esély, 2015/1 (tanulmány)
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról,
- 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzübeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól

			ÁPOLÁSTANI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az egészség-betegség fogalma, szükségletek, misszió, elhivatottság, küldetés. Az ápolás története: Az ápolástudományra hatást gyakorló emberek. Bibliai vonatkozások. Ápolási elméletek, az ápolási folyamat, team-munka.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Egészségnevelés, prevenció, relapszus prevenció fontossága. Prochaska DiClemente-modell. Az ápolás, mint folyamat: felmérés, diagnózis, tervezés (besorolási jellemzők az általános ápolás fokozataihoz, célmeghatározás NLP 8 lépésben, végrehajtás, értékelés. Egészségdeterminánsok bio-pszicho-szociális szinten. Optimális egészség jelentősége: hazai és külföldi példák. Senior Akadémia, Senior Mentor Program. Külső-belső védőfaktorok, fejlődési potenciálok					
KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.					
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.					
c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.					
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.					
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli dolgozat az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					
SZAKIRODALOM: ☐ Dr. Bokor Nándor: <i>Általános ápolástan és gondozástan</i>. Budapest, Medicina Kiadó Zrt., 2014. ISBN: 978-963-226-238-3 ☐ Dolozim Emese: <i>Ápolástani alapismeretek</i>. Budapest, Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság, 2012. ISBN: 978-963-264-038-9					

			TÁRSADALOMKUTATÁS MÓDSZEREI I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus a társadalomkutatás legelterjedtebb módszerei gyakorlatának megismerésére irányul, hogy a szociális és segítő szakmában tevékenykedők megalapozottan használhassák azokat alapvető tájékozódáshoz. Célja, hogy a hallgatók sajátítsák el a kutatási eredmények önálló értelmezésének, értékelésének készségét; valamint képesek legyenek egyszerűbb kutatási feladatok megtervezésére és lebonyolítására. A tananyag a társadalomtudományi kutatás elméleti alapjain túl a leginkább használt kutatási módszerek megismerésével foglalkozik. Lehetőséget biztosít a narratív élettörténeti interjú technika elsajátítására.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Kvantitatív adatok elemzése, kvalitatív módszerek (grounded theory, esettanulmány, netnográfia, videográfia, narratív megközelítés, fotóinterjú, kollázstechnika). A narratív interjú készítés technikái. KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Önálló írott feladat teljesítése az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					
SZAKIRODALOM: - Babbie, Earl: <i>A társadalomtudományi kutatás gyakorlata</i>. Budapest, Balassi Kiadó, 2008. (6. kiadás) ISBN:978-963-506-764-0 - Andorka Rudolf et al.: <i>Bevezetés a szociológiába</i>, Osiris, 2006. 3. fejezet: A szociológia módszertana - Kovács Éva: <i>Interjú módszerek és technikák</i> http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszet					

			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - KÖZÖSSÉGI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A közösségi munka alapvető fogalomkészletének, a különböző elméletek kritikai értelmezések megismerése és a közösségi munkára vonatkozó saját elképzelések kialakítása.

A közösségi módszerek alkalmazási körének, indikációinak megismerése, a szakmai eszközkészlet egyenértékű, magabiztosan alkalmazott elemeként való birtoklása.

A közösségi munka gyakorlásához szükséges készségekben a saját készség szint fejlesztése és a fejlesztési szükséglet felmérésére való készség kialakítása. Elemző és tervező készség a közösségi munkával kapcsolatban.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A szociális eset-, csoport és közösségi munka
- A közösségi munkás szerepei
- Szükségletek és potenciálok felmérése a közösségi munkában, részvételi akciókutatás
- Közöségi munka mint projekt
- Tervezés a közösségi munkában
- Önszerveződés és támogatása
- Képzés a közösségi munkában
- Közöségi médiumok
- Közöségi tervezés a település- és térségfejlesztésben
- Hazai és nemzetközi innovációk, programok
- Érdekképviselés
- A közösségi munka sajátos etikai dimenziói

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért.

Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás feltétele: referátum tartása a félév során, az oktató által megadott témák valamelyikéről.

Szóbeli vizsga: a hallgató a tantárgy témaköreihez tartozó – általa javasolt és az oktató által elfogadott – témában házidolgozatot készít, és csoportos vizsga keretében bemutat, megválaszolva az oktató által előzetesen feltett kérdéseket is, továbbá részt vesz a hallgatótársak prezentációinak megvitatásában.

SZAKIRODALOM:

- Reynolds, Vikki: *Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében*. ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány
- http://tatk.elte.hu/file/Az_igazsagossag.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Gosztonyi Géza (szerk.): *A szociális munka elmélete és gyakorlata III. kötet – Közösségi szociális munka*. Budapest, 2004.
- Budai István – Nárai Márta (szerk.): *Közösségi munka – Társadalmi bevonás – Integráció (Szöveggyűjtemény)*. Győr, Széchenyi István Egyetem, 2011. ISBN: 978-963-7175-59-6
- Sebály Bernadett – Vojnitovszki Bálint: *A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma? A közösségsservezés alapjai*. Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-393-3
- Varga A. Tamás – Vercseg Ilona: *Közösségfejlesztés*. Budapest, Magyar Művelődési Intézet, 1998. ISBN: 963-651-414-3
- Arapovics Mária és Vercseg Ilona (szerkesztők) (2017): *Közösségfejlesztés módszertani útmutató*. Budapest, Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Országos Széchényi Könyvtár http://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/csk_utmutato_kozossegfejlesztés_online_20170331-1.pdf

			SZOCIÁLIS MUNKA IDŐSEKKEL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók elméleti felkészítése az idős emberek körében végzett gyakorlati segítő tevékenységre. Kapjanak átfogó képet az idősök körében végzett szociális munka céljáról, feladatairól, színtereiről. Ismerjék meg az idős korból fakadó speciális problémákat, szükségleteket, az idősellátásban alkalmazható szociális munkamódszereket. A kurzus végére a hallgatók rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel az időskorúak hazai ellátásainak kihívásairól, az ellátás területeiről és tudják azt alkalmazni az idősöket ellátó terepeken. Legyen ismeretük a szociális gondozás törvényi hátteréről, a demens időskorúak foglalkoztatásáról, mentálhigiénés megsegítésükről.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgató ismerje meg az idősök társadalmi helyzetét, az idősök ellátására szerveződött rendszert, az ellátórendszer szakmai feladatait, azok minőségi követelményeinek feltételeit, az ellátások formáit, a szociális munka specialitásait és nemzetközi követelményeit. Legyen képes az idősök érdekében a partnerszakmákkal való együttműködésre KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- Ombudsmani jelentések az időskorúakat ápoló-gondozó otthonokról. *Esély*, 1999/6.
- Bajzáthné Komár Mária: Háziorvosi szolgálat és területi gondozás. *Háló*, 1997. december
- Gichi Gellért: A falu és tanyagondnoki szolgálatok. *Szociális Menedzser* 2004/6.
- Széman Zsuzsa: A társadalmi öregedés következményei az idősgondozásban In: *Kötet az idősekről. Esély füzetek*, Budapest, 1995.
- Széman Zsuzsa: Szükségletek, innováció és normák az idősgondozásban *Esély* 1997/4. szám
- Urbanekné László Judit: Alternatívák az idősgondozásban In: *Kötet az idősekről, Esélyfüzetek*, Budapest, 1995.
- Sáhó Erzsébet – Lukács B. Zsuzsanna: *Időskorúak*. Szociális Segítő Sorozat, Budapest, 1994.

			SZOCIÁLIS MUNKA FOGYATÉKOSOKKAL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A fogyatékos ember és személyi környezete kísérése, feladatainak és lehetőségeinek megismerése. Esettanulmányokon keresztül a hozzáállás formálása, a tennivalók elsajátítása. A hallgatók ismereteikkel és ötleteikkel gazdagítani tudják a fogyatékos emberek életét, legyenek képesek kompenzálni a fogyatékoságokból eredő hátrányokat.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A pedagógiai és a gyógypedagógiai alapfogalmak átismétlése, tájékozódás a gyógypedagógiai tevékenységek rendszerében. A gyógypedagógia világához tartozó jelenségek, folyamatok és feltételek tanulmányozása. A gyógypedagógiai ellátásban levő népesség pszichológiai sajátosságainak értelmezése és kezelése. Tájékozottság a speciális állami szolgáltatások rendszerében. A fogyatékos ember és személyi környezete kísérése feladatainak és lehetőségeinek megismerése, a hozzáállás formálása, a tennivalók elsajátítása. A felnőtt fogyatékos emberek és családjaik kísérésének, feladatainak és lehetőségeinek megismerése. Esettanulmányokon keresztül közös tanulságok és tennivalók elsajátítása. KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiaja és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- Buday Kornélia (2003): A fogyatékos Isten – avagy az integratív valláspedagógia alapelvei. *Gyógypedagógiai Szemle*, XXXI. 3. 210-219. o.
- Fazekasné Fenyvesi Margit (2006): Volt egyszer egy osztály. *Magyar Református Nevelés V.évf. 1.* 4- 9.
- Fejes András (1997): *Nyíltan vagy zárkózottan?* (Válogatott rehabilitációs lélektani tanulmányok.) SZMA, Budapest.
- Hatos Gyula (2000): *Értelmileg akadályozott felnőttek pedagógiai kísérése.* ELTE BG Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolai Kar, Budapest.
- Hatos Gyula (szerk.) (1995): *Értelmileg súlyosan akadályozott emberek gyógypedagógiai foglalkoztatása.* BGGYTF, Budapest.

			TEREPGYAKORLAT II. (GYERMEKVÉDELEM/IDŐS/ FOGYATÉKOS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Terepgyakorlat I. Tevékenységkísérő szeminárium II. Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	80	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az idős, valamint a fogyatékos személyek szociális ellátása terepgyakorlat kurzus keretében, az idősekkel folytatott alap- és szakellátás vagy a fogyatékosokkal/fogyatékkal élőkkel folytatott alap- és szakellátás területén teljesítenek gyakorlatot a hallgatók.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok ellátásáért. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal. A hallgatók a tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálhatnak. KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiaja és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.					

SZAKIRODALOM:

- Szentesiné Tóth Edit: A szülői szerep többoldalú megsegítése. Gyógypedagógiai szemle, XXVII. 4. 267-283.
- Dósa Mariann – Udvarhelyi Tessza Éva (szerk.): *Velünk beszélj, ne rólunk! Hátrányokkal élő aktivisták beszélnek. Közélet Iskolája.* Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-390-2
- Reynolds, Vikki: *Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében.* ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány.
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0043_2A_az_igazsagossag/adatok.html (Letöltés: 2018. március 6.)
- Szabó Lajos: A professzionális és informális segítők szerepe az idősek otthoni ellátásában. *Esély*, 25. évfolyam, 2. szám (2014). 79-93.o.
http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_2/szabo.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)

- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben.* 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5

			TEREPGYAKORLAT III. (GYERMEKVÉDELEM/IDŐS/ FOGYATÉKOS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Terepgyakorlat I. Tevékenységkísérő szeminárium II. Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	80	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az idősek, valamint a fogyatékos személyek szociális ellátása terepgyakorlat kurzus keretében, az idősekkel folytatott alap- és szakellátás vagy a fogyatékosokkal/fogyatékkal élőkkel folytatott alap- és szakellátás területén teljesítenek gyakorlatot a hallgatók.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgatók tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok ellátásáért. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal.

A hallgatók a tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálhatnak.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

SZAKIRODALOM:

- Szentesiné Tóth Edit: A szülői szerep többoldalú megsegítése. Gyógypedagógiai szemle, XXVII. 4. 267-283.
- Dósa Mariann – Udvarhelyi Tessza Éva (szerk.): *Velünk beszélj, ne rólunk! Hátrányokkal élő aktivisták beszélnek. Közélet Iskolája.* Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-390-2
- Reynolds, Vikki: *Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében.* ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány.
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0043_2A_az_igazsagossag/adatok.html (Letöltés: 2018. március 6.)
- Szabó Lajos: A professzionális és informális segítők szerepe az idősek otthoni ellátásában. *Esély*, 25. évfolyam, 2. szám (2014). 79-93.o.
http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_2/szabo.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)

- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben.* 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5

			TEVÉKENYSÉGGKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Tevékenységgkísérő szeminárium II.		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgató tevékenységének átfogó vizsgálata, sok szempontú konzultálása, különös tekintettel a nehézségekre („vakfoltok”) és a sikerekkel való bánásmódra. A hallgatók kiscsoportos foglalkozás keretében a terep megfigyelését követően szerzett tapasztalataikat és ismereteiket megosszák egymással és a csoportot vezető oktatóval. Az esetmegbeszélés alkalmas a hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megismerésére, a terepen megélt segítő kapcsolat és szociális munkás szerep feldolgozására, ismereteik integrálására

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az aktív órai részvételből és a szabatos szaknyelv használatból adódik össze.

SZAKIRODALOM:

- Reynolds, Vikki: *Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében*. ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány.
- http://tatk.elte.hu/file/Az_igazsagossag.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Szabó Lajos: A professzionális és informális segítők szerepe az idősek otthoni ellátásában. *Esély*, 25. évfolyam, 2. szám (2014). 79-93.o.
- http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_2/szabo.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben*. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5

			SZAKMAI KÉSZSÉG ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvevési előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A negyedik tréning célja a komplex segítői folyamatok tudatosítása, szakmai készségek fejlesztése, kompetenciahatárok beazonosítása, **egyéni szakmai pozicionálás elérése**, szakmai identitás megfogalmazása. A résztvevők önismeretének gyarapítása, pszichológiai kultúrájának fejlesztése révén szeretné, a hallgatókat segíteni a hitelesebb, érettebb segítő identitás kialakításának elősegítésére, a célzott önismereti munka iránti igény elmélyítésére.

A hallgatók a tréning során a szakmai nyelvezet gyakorlásával, szituációs játékokkal és egyéb helyzetgyakorlatok mentén próbálják meg beazonosítani az egyéni szakmai határaikat.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- **Szakmai pozicionálás és szakmai önértékelés:** Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását. Szociális terület kiválasztása.
- **Kompetenciafogalma** magában foglalja a segítő szakember azon tudását, tapasztalatait, személyes adottságait, - tehát [készségek](#) és [képessegek](#) együttesét jelenti - amelyek segítségével a segítő szakember hitelesen tud jelen lenni és segíteni.
- **Felelősség** (szakmai, személyes), mint fogalom.
- A **kiégés** megelőzését célzó technikák bemutatása
- A hallgatói tréning csoport lezárása és a **szakmai team megerősítése, építése**.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képeségei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréningek visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréningek felkérhetik a tréning

Szakirodalom:

- Feuer Mária: *Humán szakosok gyakorlati kézikönyve*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011. ISBN: 978 963 05 9015 0
- Kiss Enikő-Sz. Makó Hajnalka (szerk.): *Mentálhigiéné és segítő hivatás. Fejezetek az elmélet és a gyakorlat területeiről*. Pécs, Pannónia Könyvek, 2013. ISBN: 9789639893764
- *A Család, Gyermek, Ifjúság, az Esély*, ill. a *Kapocs* c. folyóiratban megjelent eseteleírások, www.csagyi.hu, <http://ncsszi.hu/kiadvanyok>

			TÁRSADALOMISMERET IV. (ROMOLÓGIA)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „természetrájának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A kurzus alapvető célja, hogy filmrészletek, hangzó anyagok, képek segítségével megismertesse a cigányság néprajzi és anyanyelvi közösségeit, ezek ma ismert, illetve valószínűsíthető történetét, nyelvi és kulturális sajátosságait, a történeti Európa, illetve a Kárpát-medence egykori és mai cigányságának sokféleségét. <i>A hallgatók gyakorlatok segítségével</i> képessé váljanak érteni és értelmezni a különböző cigány közösségek, kisközösségek nyelvi helyzetét, annak sajátosságait, a közösségek fennmaradását szolgáló előnyös és a többségi társadalomban való érvényesülést akadályozó hátrányos vonatkozásait. Legyenek tisztában a nyelvi változás, nyelvi másság (korábban nyelvi hátrány), a diglossia, a két- és többnyelvűség, nyelvi interferencia, kódváltás/kódváltogatás, nyelvcsere, nyelvvésztés, stb. fogalmaival. KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- Landauer Attila: A magyarországi cigányok – népcsoportok és nyelvek. In.: Dr. Tóth Károly (szerk.) 2010. Örömhír cigányoknak is. Budapest: Ökumenikus Tanulmányi Központ. 27–39.
- Landauer Attila: A ticsánokról – kutatás közben. Adalékok a beás cigányság poroszlói és tiszafüredi történetéhez. In.: Deáky Zita–Nagy Pál (szerk.) 2010. A cigány kultúra történeti és néprajzi kutatása a Kárpát-Medencében. Budapest–Gödöllő: Magyar Néprajzi Társaság–Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar.
- Hajnáczy Tamás: A pártállam cigánypolitikája. A szektoriális cigánypolitikától a kényszerasszimilációs cigánypolitika kritikájáig. Esély, 26. évfolyam, 5. szám (2015), 55-92. http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_5/2015-5_2-1_Hajnaczky_Partallam_ciganypolitikaja.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)
- Dúl Géza – Gyöngyösi Gyula: Háromlábú szék – romapasztorációs családi napközik szerepe a „hídépítésben”. Szociálpedagógia, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 88-94.
- Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes roma nők körében. Szociálpedagógia, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF

			TÁRSADALOMKUTATÁS MÓDSZEREI II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus alkalmat kíván nyújtani a választott szakmai gyakorlathoz vagy szakdolgozati témához kapcsolódó empirikus kutatási feladatok megvalósítására. A kurzus a társadalomkutatás legelterjedtebb módszerei gyakorlatának megismerésére irányul, hogy a szociális és segítő szakmában tevékenykedők megalapozottan használhassák azokat alapvető tájékozódáshoz. Célja, hogy a hallgatók sajátítsák el a kutatási eredmények önálló értelmezésének, értékelésének készségét; valamint képesek legyenek egyszerűbb kutatási feladatok megtervezésére és lebonyolítására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Egy kiválasztott kutatási módszer alkalmazása, a kurzus során megtervezett és kivitelezett mini-kutatás keretében

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsgadolgozat önálló mini-kutatás alapján.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Babbie, Earl: *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest, Balassi Kiadó, 2008. (6. kiadás) ISBN:978-963-506-764-0
- ☐ Kovács Éva: Interjú módszerek és technikák
- ☐ Kovács Éva: Narratív biográfiai elemzés. <http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet>

			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA III. (GAZDASÁG ÉS SZOCIÁLPOLITIKA)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a mai magyar szociálpolitika egyes területeinek működését, az ellátórendszer intézményeinek szabályozását, valamint a szociális ellátások elméleti hátterét.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgatók megismerik a társadalom- és szociálpolitika egyes működési területeit és legyenek képesek eligazodni az egyes területeken belül. A munkanélkülieket ellátó szociális gondoskodás célja, feladata, értékei. A társadalombiztosítás rendszere, finanszírozása, típusai. Reformok, és dilemmák. Az időskorúakra vonatkozó szociális szolgáltatások. Az ellátórendszert és működésével kapcsolatos problémák. A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a szociálpolitika legfőbb fogalmait és összefüggéseit. A szükségletek fogalma, a szociálpolitika szerepe a szükségletek kielégítésében. A jóléti állam kialakulása, típusai és jellemzői. A jóléti állam átalakulása és válsága. A szubszidiaritás elve a szociálpolitikában, A szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai azonosságai és eltérései – szerepük a munkanélküliség kezelésében. A munkanélkülieket ellátó rendszer struktúrája, feladatai és jellemzői. A kurzus során a hallgatók feltérképezik a szegénypolitika – szociálpolitika – társadalompolitika összefüggéseit és eltéréseit.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Atkinson et al (2018): Alapjövedelem; IN: Esély 4. szám, pp 3-27.
- Csoba Judit (2014): Szolgáltatás vagy társadalmi kontroll?; IN: Esély 3. szám, pp. 3-23.
http://esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_1-1_Csoba_szolgaltatas_vagy.pdf
- Egervári Ágnes: Idősgondozás – kérdőjelek és felkiáltójelek; IN: Esély 2013/4; pp. 107-118;
http://esely.org/kiadvanyok/2013_4/egervari.pdf
- Ferge Zsuzsa: *Vágányok és vakvágányok a társadalompolitikában*. Budapest, L'Harmattan, 2012. ISBN: 978-963-236-556-5
- Koltai Luca (2018): A közfoglalkoztatás hatása a helyi gazdaságra, helyi társadalomra – Vezetői összefoglaló (1-19. o.);
http://hetfa.hu/wp-content/uploads/2018/11/BM_k%C3%B6zfoglalkoztat%C3%A1s_Tanulm%C3%A1ny_20180928-merged.pdf
- Kováts Bence (2015): Rezsitámogatás-csökkentés. Az új lakásfenntartási célú települési támogatások vizsgálata 31 önkormányzat példáján; IN: Esély 6. szám, pp. 29-51;
http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_6/2015-6_2-1_Kovats_Rezsitamogatas-csokkentenes.pdf
- Szabó Lajos (2013): Idősellátás kérdőjelekkel; IN: Esély 2013/4 pp. 87-98;
http://www.esely.org/kiadvanyok/2013_4/szabol.pdf

			FELNŐTTKORI PSZICHOPATOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Megismertetni a hallgatókat a pszichopathológia és pszichiátria mint tudományág helyével, szerepével, főbb alapfogalmaival, nozológiai rendszerével. Cél továbbá, hogy a hallgatók a különböző mentális betegségek legfontosabb jellemzőit megismerjék és a későbbiekben, már mint szociális szakemberek ismereteiket hasznosítani tudják.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók a különböző mentális betegségek, állapotok legfontosabb jellemzőit megismerjék és a későbbiekben, már, mint szociális szakemberek ismereteiket hasznosítani tudják. El tudják dönteni a kísérés mértékét, lehetőségeiket a kezelés és a rehabilitáció folyamatában					
KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.					
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.					
c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.					
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.					
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órai anyagok és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- Comer, Ronald J.: *A lélek betegségei – Pszichopatológia*, Osiris, Bp. 2003 (a téma iránt kiemelten érdeklődőknek)
- *MSD Orvosi kézikönyv a családban*. Melania Kiadói Kft, 2004 (Csak a pszichiátriai fejezete).
- Huszár Ilona (szerk): *A pszichiátria vázlata*, SE Budapest, 2002
- Ratkóczi Éva (2003): *Életesemények lelki zavarai II. Személyiségzavarok*. SE-TF – Párbeszéd Alapítvány, Budapest
- Füredi J. (szerk): *A pszichiátria magyar kézikönyve*, Cserépfalvi Kiadó, Bp., 1994 Andreasen, Nancy C.: *Bevezetés a pszichiátriába*. Medicina Könyvkiadó, Bp., 1997

			KÖZIGAZGATÁSI, MUNKA- ÉS TB. JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus alapvető célkitűzése, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a közigazgatási, munka- és TB jog rendszerében és részletesen vizsgálja ezen jogi alrendszerek egyes elemeit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Joganyag:

2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról

2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.)

2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről

1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Dr. Horváth István: *Az új munka törvénykönyve. Értelmezés és alkalmazás a gyakorlatban.* (Második, átdolgozott kiadás), 2012. ISBN: 978-615-5085-03-1
- ☐ Dr. Bednay Dezső: *Munkajogi és társadalombiztosítási alapismeretek.* Budapest, ATALANTA Üzleti Szakközépiskola, 2013.
- ☐ www.nemokap.hu/jogi/cd/19_munkajogi_es_tarsadalombiztositasi_alapismeretek.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- ☐ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

			MEDIÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy elsődleges célja a hallgatókkal megismertetni az alternatív vitarendezés, konfliktus-rendezési eljárások elméleti és gyakorlati kérdéseit az angolszász, az európai és a hazai jogforrások, szakirodalom illetve a gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A mediáció fogalma, története, gyökerei, alkalmazási területei. Mikor célszerű alkalmazni? Egyéb alternatív vitafeloldó módszerek.
- Konszenzusos folyamatok kontra bírósági eljárás. A mediáció típusai.
- A mediátor képességei, alapvető elvárások, jogszabályi előírások.
- Lehetséges mediátori attitűdök. A mediátor erényei. Asszertivitás, neutralitás, titoktartás. Probléma centrikus kommunikáció. Mediátori szerep.
- A mediátor feladatai. Amit nem ajánlott tennie, mint mediátor. Az erőegyensúly biztosításának jelentősége. Az egyes mediátori eszközök alkalmazásának technikája. Etikai szabályok. Metakommunikatív megnyilvánulások.
- Eset bekerülése a mediációs rendszerbe. Kulcsfeladatok, az első kapcsolatteremtés jelentősége. Bátorítás a részvételre. Az eljárás előkészítése. Elvárások, célok tisztázása. Bizalom elnyerése.
- Mediációs eljárás első szakasza: referálás. Bizalom elnyerése, pártatlanság kialakítása. Módszer kiválasztás, döntés a szemtől szembeni mediáció mellett és ellen. Felek elkötelezettségének biztosítása, felkészítése. A mediációs szerződés megkötése. Helyzetgyakorlatok
- Hazai mediációs szervezetek, egyesületek megismerése. Partners Hungary Alapítvány, Országos Mediációs Egyesület, Rézler Gyula Alapítvány. Nemzetközi gyakorlat: angolszász mediáció és a kontinentális jogrendszerek eredményei. Az EU elvárásai az AVR szabályozásában, Foresee Kutatócsoport, Közép Európai Mediációs Egyesület.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsgadolgozat az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Barabás A. Tünde: *Börtön helyett egyezés? Mediáció és más alternatív szankciók Európában*. Budapest, Complex Kiadó, 2004. ISBN: 963-224-626-8
- Fellegi Borbála: „*A resztoratív (helyreállító) szemlélet alkalmazása a középiskolai oktatásban*” – A Zöld Kakas Líceum és a Család, Gyermek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület együttműködésében elvégzett kísérleti programértékelő tanulmánya. Család, Gyermek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület, 2002.
- Fellegi Borbála: *Út a megbékéléshez: a helyreállító igazságszolgáltatás intézményesülése Magyarországon*. Budapest, Napvilág Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9697-42-3
- Herczog Mária: *Megbékélés és jóvátétel: Kézikönyv a helyreállító igazságszolgáltatásról*. Budapest, Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület, 2003. ISBN: 963-214-278-0
- Kardos Ferenc: *Kapcsolatügyi kőzönyv: a kapcsolatügyelet gyakorlata*. Budapest, Kapcsolat Alapítvány, 2008.
- Lovas Zsuzsanna.: *Mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés*. Budapest, Múzsák, 1999.

			SZOCIÁLIS MUNKA SZENVEDÉLY- ÉS PSZICHIÁTRIAI BETEGEKSEL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyrészt a hallgatók ismerjék meg a szenvedélybetegek körében végzett szociális munka jogszabályi vonatkozásait, az ellátás színtereit, a szenvedélybetegekkel folyó szociális munka szemléleti támpontjait, módszereit. Váljanak képessé a szenvedélybetegség felismerésére, a kompetencia határok megtartására és az adekvát segítői magatartás kialakítására.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a szenvedélybetegségek és pszichiátriai betegségek főbb jellemzőit, és értelmezési lehetőségeit, kezelési lehetőségeit. A félév során ismerje meg a szociális munkás kompetenciáit szenvedélybetegekkel és pszichiátriai betegekkel való munka során, és legyen képes tevékenységét ennek megfelelően irányítani. A félév során a hallgatók betekintést kapnak szenvedélybetegekkel és pszichiátriai betegekkel való szociális munka módszereibe és cselekvési lehetőségeibe. KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiaja és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga az órai anyagok és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- Szociális Menedzser 2004/2005. tematikus száma Fókuszban: A szenvedélybetegek ellátása
- 26/2003. (V.16.) ESZCSM-GYISM együttes rendelete a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól
- 96/2000.(XII.11.) OGY határozat: Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására
- Ethan A. Nadelmann: Józan drogpolitika (Esély 1998/3.)
- Elekes Zsuzsanna – Paksi Borbála: Adalékok a hazai drogprobléma jellegének elemzéséhez (Esély, 1993/6.)
- Peter Anderson: Alkoholproblémák és kezelésük (Literatúra Medica K., Bp. 1993.)
- Alison Burr: Alkoholista családban (Medicina K., Bp. 1987.)
- Csuhay Klára: Pszichopatológia Mentálhigiénés programfüzetek 1998. Bp.
- Simon Ildikó: Szociális munka a pszichiátrián in.: Kézikönyv a szociális munka gyakorlatában Szociális Szakmai Szövetség, Budapest.1996.
- A pszichiátriai magyar tankönyve. Szerk. Füredi János. Medicina Könyvkiadó, Budapest., 1998.
- Bakonyi, P. (1984): Téboly, terápia, stigma Budapest Szépirodalmi Könyvkiadó
- Benedek, I. (1957): Aranyketrec. Egy elmeosztály élete Budapest, Medicina 1968

			SZOCIÁLIS MUNKA HAJLÉKTALANOKKAL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a hajléktalanság és lakhatás társadalmi és egyéni dimenzióit, az e problémakörben nyújtható segítő kínálatokat és szociális munka módszereket, technikákat. Ezek révén a félév végére váljanak képessé e speciális tevékenységi körben végzendő segítői tevékenységekre.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Eligazodás a hajléktalanság kialakulásában, lehetséges kezelésében, a hajléktalan emberek élethelyzetében, az ellátásukra létrejött intézményrendszer, valamint a lakáspolitikai kínálat lehetőségeiben és korlátokban.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Egyéni vizsgadolgozat prezentálása és megvédése az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Breitner et al (2010): Mentés másként – Tanulmányok a Van Esély Alapítvány programjáról
- Fehér Boróka (2012): A narratív segítő beszélgetés lehetőségei a hajléktalan emberekkel végzett szociális munkában; IN: A megértés útjai. Hajléktalan sorsok, traumák és a segítő kapcsolat. Otthontalanul...sorozat 8. kötet,
- Dr. Győri Péter - Vida Judith (szerk.) (2008) - Utcák népe; Tégy az emberért Otthontalanul (http://www.bmszki.hu/sites/default/files/field/uploads/utcak_nepe_otthontalanul_6.pdf#overlay-context=kiadvanyaink-1)
- Dr. Győri Péter - Vida Judith (szerk.) (2011) - Változó és változatlan arcú hajléktalanság; Tégy az emberért Otthontalanul (http://www.bmszki.hu/sites/default/files/field/uploads/valtozo_es_valtozatlan_otthontalanul_9.pdf#overlay-context=kiadvanyaink-1)
- Kiss Bernadett (2015): A mentálhigiénés segítő munka szerepe a rossz egészségi állapotú hajléktalan személyek körében; IN: Esély 2015/5 (114-129. o.)
- Pik Katalin (1993): Szociális munka a hajléktalanellátásban; IN: ESÉLY 1993/3

			TEREPGYAKORLAT IV. (SZENVEDÉLY-/PSZICHIÁTRIAI BETEGEK/HAJLÉKTALAN)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Terepgyakorlat II. Terepgyakorlat III. Tevékenységszervező szeminárium III. Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	80	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a szenvedély- ill. pszichiátriai betegségek, a hajléktalanság okait, jellemzőit, társadalmi és szociális helyzetét, az ezekhez vezető és fennmaradásukat elősegítő kockázati faktorokat., a pszichiátriai betegségek típusait, következményeit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A szenvedély- ill. pszichiátriai betegségekkel élő, a hajléktalan emberek ellátási formái, megközelítések, beavatkozási lehetőségek. A betegségből, pszicho-szociális fogyatékoságból, hajléktalanságból adódó hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy az érintettek a lehető legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Egyéni vizsgadolgozat (portfolio) időbeli benyújtása és megvédése az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Győri Péter: A Hajléktalanok Menhelye Egylet. *Esély*, 10. évfolyam, 5. szám (1998), 21-42. http://esely.org/kiadvanyok/1998_5/ahajlektalanok_menhelye.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Prazsák Gergő: Marginális csoportok értékrendszerei. *Közösség és kultúra*, 6. évfolyam, 1. szám (2015), 117-133.
- Udvarhelyi Éva Tessa – Török Ágnes (2005): Egy tiszta város piszkos lakói. *Világosság*, 46. évfolyam, 7-8. szám (2005), 57-79.

			TEREPGYAKORLAT V. (SZENVEDÉLY/PSZICHIÁTRIAI BETEGEK/HAJLÉKTALAN)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Terepgyakorlat II. Terepgyakorlat III. Tevékenységekísérő szeminárium III. Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
5	80	3	3		

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Gyakorlat (szenvedély és pszichiátriai betegekkel, hajléktalanokkal) keretében a szenvedélybetegekkel vagy pszichiátriai betegekkel vagy hajléktalan személyekkel folytatott alap- és szakellátási területek közül választott területen teljesítenek gyakorlatot a hallgatók (más intézményben, mint a Terepgyakorlat IV. esetében).

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal. A tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálnak.

A szenvedély- ill. pszichiátriai betegségekkel élő, a hajléktalan emberek ellátási formái, megközelítések, beavatkozási lehetőségek. A betegségből, pszicho-szociális fogyatékból, hajléktalanságból adódó hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy az érintettek a lehető legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Egyéni vizsgadolgozat (portfolio) időbeli benyújtása és megvédése az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Bugarszki Zsolt (2003) Pszichiátriai betegekkel végzett szociális munka új lehetőségei. *Esély* 2003/1
- Bujdosó Zoltán (1998) A pszichiátria imázsának kialakításához In.: *Psychiatria Hungarica* 1998 (13) 6: 727-731
- Magyar Pszichiátriai Társaság, Bulyáki Tünde, Bugarszki Zsolt dr. Szabó Lajos (2001) Gondolatok a pszichiátriai betegeknek nyújtott szociális szolgáltatások jövőjéről. *Háló*, 2001 december
- Feldmár András: *Tudatállapotok szivárványa*. 1997., Gigant Bt.

			TEVÉKENYSÉ GKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Tevékenységek kíséző szeminárium III.		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgató tevékenységének átfogó vizsgálata, sok szempontú konzultálása, különös tekintettel a nehézségekre („vakfoltok”) és a sikerekkel való bánásmódra. A hallgatók kiscsoportos foglalkozás keretében a terep megfigyelését követően szerzett tapasztalataikat és ismereteiket megosszák egymással és a csoportot vezető oktatóval. Az esetmegbeszélés alkalmas a hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megismerésére, a terepen megélt segítő kapcsolat és szociális munkás szerep feldolgozására, ismereteik integrálására

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az aktív szemináriumi részvételből és a szaknyelv megfelelő használatából tevődik össze.

SZAKIRODALOM:

- Anderson, T.: A visszajelző csoport – Párbeszéd a párbeszédről. Családterápiás olvasókönyv sorozat IV. kötet, Animula, Budapest, 1994.
- Ehmann Bea: A szöveg mélyén. A pszichológiai tartomelemzés. Új Mandátum, Budapest, 2002.

			DIAKÓNIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	5	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a keresztyén tanítás szerinti szeretetszolgálat lényegét. Ismeretet szerezzen a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati rendszerének történetéről, kialakulásáról és jelenkori helyzetéről.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A félév során a hallgató ismerje meg a diakónia ismeretkörét, és alkalmazhatósági lehetőségeit a segítői munka során. A félév során a hallgatók áttekintik a diakónia történetét a kezdetektől napjainkig.

Megismerik a bibliai alapokat, és az MRE diakóniájának gyakorlatához igazodva megtárgyalják az idős, fogyatékos és szenvedélybetegséggel kapcsolatos teológiai kérdéseket.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az órán elhangzottak és a szakirodalom feldolgozása alapján készült egyéni dolgozat valamint az órai munka eredménye.

SZAKIRODALOM:

- Dr. Nagy István: *Diakónia*. Nagykőrös, 2011
- Birinyi-Kothencz Júlia (szerk): *Juhász Zsófia élete és diakóniai munkássága*. Budapest, Kálvin Kiadó 2016. ISBN: 978-963-558-328-7
- Fekete Károly (szerk.): *Kiss Ferenc életműve*. Budapest, Kálvin Kiadó 2016. ISBN: 978-963-558-329-4

Bodoky Richard: *Az anyaházi diakónia az egyházban*. Budapest, 1942, MRE diakóniája Budapest, 1987.

			TÁRSADALOM ÉS SZOCIÁLPOLITIKA IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Ismerje meg a hallgató a magyar államháztartás alrendszerét, a szociálpolitikai intézmény- és intézkedési rendszert; a szociálpolitika finanszírozását és szabályozását, ideértve a non-profit finanszírozási modellt; a szociális munkás lehetőségeit és kötelezettségeit a szociális döntés- előkészítésben.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A szociális intézmények működtetésének szabályai és dokumentációs rendszere. A szociális ellátások finanszírozása. Szociális intézmények létrehozása.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Csoba Judit (2014): Szolgáltatás vagy társadalmi kontroll? *Esély*, 25. évfolyam, 3. szám (2014), 3- 23.
- http://esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_1-1_Csoba_szolgaltatas_vagy.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Virág Tünde: Közfoglalkoztatás és idősgondozás - szegénységre adott válaszok egy alföldi kisvárosban és tanyavilágban. *Esély*, 25. évfolyam, 1. szám (2014), 45-63. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_1/virag.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Ferge Zsuzsa: *Magyar társadalom- és szociálpolitika 1990-2015*. Budapest, Osiris, 2017. ISBN: 978-963-276-283-8
- Giflo H. Péter – Szentkatolnay Miklós: A szociális intézmények férőhelykiváltása. Módszertani támogatás. *Szociálpolitikai Szemle*, 3. évfolyam, 1-2. Szám, 2017, 187-193.
- 1993:III. törvény a szociális ellátásokról
- 1/2000 SZCSM rendelet

			TÁRSADALOMISMERET V. (CSALÁD ÉS TÁRSADALOM)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	45	3	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A család funkcióinak, szerkezetének, társadalmi szerepének átalakulása, a családformák pluralizálódásának bemutatása után foglalkozni kell a családot érő kihívásokkal, úgymint: a nők tömeges munkába állásával keletkezett gondoskodási vákuummal, a kibertér kihívásaival, a globális vándorlással, melynek következtében egyre több kapcsolat szeli át az osztály-, rassz, és etnikai határokat. A kevert házasságok feloldják a hagyományos korlátokat.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az újraraházasodás, a mozaikcsaládok, az örökbefogadó és nevelő szülőcsaládok léte vitathatóvá teszik a szerepeket és szabályokat. Az egynemű párok lehetősége tovább komplikálja az amúgy is összetett helyzetet. Az évszázadok óta külön „társadalmakban” élő kisebbségek. Ugyanakkor ezek feloldásában a rasszizmus és az előítéletesség komoly akadályokat, „falakat” teremt. A kurzus ezeket a témákat körüljárva igyekszik a hallgatókat a pluralitás szempontjaival és értékeivel felvértezni

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az órán elhangzottak és a szakirodalom feldolgozása alapján készült egyéni dolgozat valamint az órai munka eredménye.

SZAKIRODALOM

- Peggy Papp: *A változás folyamata – bevezetés a stratégiás megközelítéshez*. Budapest, Animula, 2014. ISBN:978-963-9751-85-9
- Somlai Péter: *Család 2.0: Együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig*. Budapest, Napvilág, 2013. ISBN: 978-963-338-148-9

Danis I., Farkas M., Herczog M. & Szilvási Léna: *A génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés szinterei.* Biztos Kezdet Kötetek, Budapest, 2011. <http://mek.oszk.hu/14800/14803/14803.pdf> (Letöltés: 2017. április 20.)

			ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT I. (ALAPELLÁTÁS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Terepgyakorlat IV. Terepgyakorlat V. Tevékenységek kiegészítő szeminárium IV. Szakmai készség és személyiségfejlesztő tréning IV. Szociális munka módszerei-egyéni Szociális munka módszerei-csoport Szociális munka módszerei-közösségi Jogszigorlat Pszichológia szigorlat		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	225	15	15	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az Összefüggő szakmai gyakorlat I. kurzus során a hallgatók a szociális alapellátás bármely területén (gyermek- és családvédelem, idősellátás, hajléktalan-ellátás, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg ellátás, fogyatékos/fogyatékkal élők ellátása stb.) teljesítenek gyakorlatot. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal. A tereptanár irányításával és felügyeletével a hallgatók bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálnak KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége					

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.

Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az évközi jegy az órán elhangzottak és a szakirodalom feldolgozása alapján készült egyéni dolgozat valamint az órai munka eredménye.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Szöllősi Gábor: A szociális munka új, 2014-es globális definíciója. *Párbeszéd*, 2015/1. szám. <http://parbeszed.lib.unideb.hu/file/2/55192b603fedc/szerzo/PSZoLLoSImasolat.pdf> (Letöltés: 2017. április 20.)
- ☐ Németh László: Hova jutott a szociális szakma a rendszerváltástól napjainkig? Hozzászólás a vitairathoz, Hozzászólás a vitairathoz, *Esély* 25. évfolyam, 3. szám (2014), 95-99.

ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT II. (SZAKELLÁTÁS)					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Terepgyakorlat IV. Terepgyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium IV. Szakmai készség és személyiségfejlesztő tréning IV. Szociális munka módszerei-egyéni Szociális munka módszerei-csoport Szociális munka módszerei-közösségi Jogszorlat Pszichológia szigorlat		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	225	15	15	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az Összefüggő szakmai gyakorlat II. kurzus során a hallgatók a szociális alapellátás bármely területén (gyermek- és családvédelem, idősellátás, hajléktalan-ellátás, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg ellátás, fogyatékos/fogyatékkal élők ellátása stb.) teljesítenek gyakorlatot. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal. A tereptanár irányításával és felügyeletével a hallgatók bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálnak

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit.

Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért.

Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Egyéni vizsgadolgozat (portfolio) időbeli benyújtása és megvédése az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Fehér Boróka: A narratív segítő beszélgetés. *Esély*, 21. évfolyam, 3. szám (2010), 66-88. http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/04feher.indd.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Herman, Judith: *Trauma és gyógyulás. Az erőszak hatása a családon belüli bántalmazástól a politikai terrorig*. Budapest, Háttér Kiadó – Kávé Kiadó – NANE Egyesület, 2003. ISBN: 963-9365-19-X
- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben*. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5

			GYAKORLATKÍSÉRÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Terepgyakorlat IV. Terepgyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium IV. Szakmai készség és személyiségfejlesztő tréning IV. Szociális munka módszerei-egyéni Szociális munka módszerei-csoport Szociális munka módszerei-közösségi Jogszigorlat Pszichológia szigorlat		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók szerezzenek tapasztalatokat, személyes élményeket, megoldási stratégiát a szakmai személyiség illetékességi körébe tartozó elakadások feldolgozásához; erősödjének szakmai készségeik, formálódjon önismeretük.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók a gyakorlati tapasztalataikat ismertetik, beszélnek meg kis csoportos formában. Élményeiket, sikereiket, kudarcaikat dolgozzák fel KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírás megszerzésének feltétele az aktív órai részvétel és a szaknyelv szabatos használata.					

SZAKIRODALOM:

- Rogers, Carl: *Valakivé válni. A személyiség születése*. Budapest, EDGE 2000, 2014. ISBN:978- 963-9760-25-7
- Pease, Allan – Pease, Barbara: *A testbeszéd enciklopédiája*. Budapest, Park, 2015. ISBN: 978-963- 355-060-1
- Soós Zsolt: *A szociális munka alapjai*. (átdolgozott és bővített kiadás). Pécs, Comenius BT, 2011. ISBN: 963-86711-4-9
- Terestyéni Tamás: *Kommunikációelmélet – A testbeszédtől az internetig*. Budapest, Akti-Tipotex, 2006. ISBN: 963-9664-24-3

			GYAKORLATZÁRÓ TRÉNING		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Terepgyakorlat IV. Terepgyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium IV. Szakmai készség és személyiségfejlesztő tréning IV. Szociális munka módszerei-egyéni Szociális munka módszerei-csoport Szociális munka módszerei-közösségi Jogszorlat Pszichológia szigorlat		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók szakmai tevékenységre való felkészítése, kompetenciájuk erősítése a problémamegoldó, kreatív gondolkodási készség fejlesztésével, és a szakmai segítség iránti igény kialakítása a csoport támogató erejének megtapasztaltatásával. A hallgatók a gyakorlat során felmerült elakadásaikat dolgozzák fel. A menetet a csoportdinamikai folyamatok szabják meg. Módszerspecifikus eszközökkel a hallgatók megvizsgálhatják a gyakorlatuk során fellepett nehézségek emocionális történéseit, valamint kapcsolatkezelési technikáit. A csoport tagjaitól visszajelzést kaphatnak munkamódszereik hatékonyságáról.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tréning végére világos képet kapnak a terepen végzett munka fókuszáról, illetve a sikerek és kudarcok kiváltó okairól. A kurzus végére pontosabbá válik a hallgatók önértékelése, magabiztosabb, sikeresebb lesz munkájuk. A hallgatók a gyakorlati tapasztalataikat ismertetik, beszélnek meg kis csoportos formában. Élményeiket, sikereiket, kudarcaikat dolgozzák fel.

- **Szupervíziós technika** megismerése, amely során a hallgatók a gyakorlati tapasztalataikat ismertetik, beszélnek meg kis csoportos formában. Élményeiket, sikereiket, kudarcaikat dolgozzák fel szupervíziós kérdések mentén.
- A tréning végére világos képet kapnak a **terepen végzett munka fókuszáról, illetve a sikerek és kudarcok kiváltó okairól.**

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréner visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréner felkérheti a tréning

SZAKIRODALOM:

- Feuer Mária: *Humán szakosok gyakorlati kézikönyve*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011. ISBN: 978 963 05 9015 0
- Kiss Enikő-Sz. Makó Hajnalka (szerk.): *Mentálhigiéné és segítő hivatás. Fejezetek az elmélet és a gyakorlat területeiről*. Pécs, Pannónia Könyvek, 2013. ISBN: 9789639893764
- *A Család, Gyermek, Ifjúság, az Esély*, ill. a *Kapocs* c. folyóiratban megjelent esettanulmányok, www.csagyi.hu, <http://ncsszi.hu/kiadvanyok>

			NON-PROFIT SZERVEZETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók

- ismerjék az egyesületekre és az alapítványokra vonatkozó aktuális jogi szabályozást,
- ismerjék meg a nonprofit szervezetek, ill. menedzsment alapfogalmait, összefüggéseit és meghatározó módszereit;
- igazodjanak el a szervezetek működésében; ismerjék a szervezetek tervezésének és működtetésének, a szervezeti célok és formák összefüggésének alapvetéseit.
- ismerjék a projekt munka alapvetéseit: tervezés, megvalósítás, eredményesség és hatékonyság vizsgálata terén,
- ismerjenek meg néhány jól működős szervezetet, projektet.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Nonprofit szektor:

- története,
- szabályozása,
- gazdasági és társadalmi szerepe,
- szervezeti típusai,
- szervezeteinek és azok tevékenységeinek támogatása
- szervezetei, mint
 - szolgáltatások, intézmények fenntartói,
 - fejlesztő tevékenységek megvalósítói,
- mozgalmak, nem formalizált civil tevékenységek,
- érdekképviselői szerepe,
- szerepe egyes szükségletek szolgáltatással kielégítendőként való elismertetésében,
- szolgáltatásfejlesztési szerepe.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit.

Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért.

Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás feltétele referátum tartása a z oktató által felkínált témákból választva.

A vizsgajegy a félév során fogalmakból és elméleti kérdések alapján írt zárthelyi dolgozatok alapján, továbbá előzetesen kidolgozott projektmodell bemutatása és megvitatása alapján áll össze

SZAKIRODALOM:

- 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról
- Nagy Ádám –Bodor Tamás – Domokos Tamás – Schád László: *Ifjúságügy*. Budapest, Enigma 2001 Kiadó, 2014. ISBN: 978-963-89861-0-8
- Kuti Éva : *Hívjuk talán nonprofitnak...* Budapest, Nonprofit Kutatócsoport, 1998. ISBN: 963- 8139-02-1
- Dr. Garaj Erika: Projektmenedzsment. Digitális Tankönyvtár, 2012.
- http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0017_35_projektmenedzsment/index.html (Letöltés: 2017. április 20.)

			KARITATÍV SZERVEZETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a karitatív szektor helyét, szerepét a modern társadalomban, s a nonprofit szervezet definíciójának megadásával részletesen tudják elemezni a karitatív szervezetek általános és speciális funkcióit.

Legyenek képesek megtervezni egy karitatív tevékenységet. Legyenek képesek projektek tervezésére, megvalósítására, valamint az elkészített projekt kiértékelésére. A kurzus végére a

hallgatók tudjanak eligazodni a non-profit és karitatív szervezetek mindennapjai között, valamint erősödjön önmotiváló képességük.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A harmadik szektor fejlődése és meghatározó problémakörei.
- A kereszténység társadalmi tanítása.
- Alapfogalmak ismerete.
- A civil szervezetek, az állam és a karitatív szervezetek kapcsolata.
- A karitatív tevékenység motivációjának megismerése.
- A sajátos szervezeti kultúra megismerése.
- Non-profit szervezet és/vagy karitatív szervezet.
- Erősségek és gyengeségek a karitatív szervezetek helyzetében, fejlődési perspektívái. (a piac, az állam és a társadalmi közösségek viszonya)

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A szemináriumokon való rendszeres részvétel (a vonatkozó egyetemi ill. kari szabályzat szerint).

A kurzus értékelése évközi jegy formájában történik, melyet az órán kiadott szemináriumi feladatok és a félév végén megírt zárthelyi dolgozat együttes eredménye alkot.

SZAKIRODALOM:

- ☐ Roelofs, Joan (1995): A harmadik szektor mint a kapitalizmus védőrétege. in.: Eszmélet 27. /ősz/. sz. (1995), p. 200-217.
- ☐ Fazakas Sándor (Szerk.): Vezetés és menedzsment az egyházban és a diakóniában. Kálvin Kiadó/SzIK 3, Budapest, 2008, ISBN 978 963 558 106 1
- ☐ Alfred Jäger: Diakónia mint keresztyén vállalkozás. Nonprofit egyházi intézmények menedzselése (Fordította Szabó Csaba), Debrecen, SzIK 5, 2010, ISBN 978-963-8429-61-2
- ☐ Valkay Anna: A jótékonyági intézmények és önkéntes szervezetek történetének vázlata. in.: Comitatus 18. évf. 1. (168.) sz. (2008), p. 59-65.
- ☐ Dinya László (szerk): Nonbusiness marketing és menedzsment : civil szervezetek, alapítványok, politikai kultúra, karitatív szervezetek, közigazgatás, közüzemek, nonprofitok. KJK-Kerszöv, 2005.

			SZOCIÁLIS MUNKA ÚJ KIHÍVÁSAI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a nemzetközi szociális munka jelenlegi helyzetét és aktuális dilemmáit, ezen belül a napjainkban megjelenő praxiselméleteket, a szociális munka tágabb környezetét, a professzióból adódó nehézségeket hazai és nemzetközi szinten.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A globalizáció hatása, szakmai identitás válsága; a menedzseri feladatok túlsúlya, a szakmák közötti határok eróziója; a szakma elismertségének hiánya; a szakképzettség nélkül dolgozók számának növekedése; a források hiánya, a szakmai önmeghatározás lehetőségének visszaszorulása KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					

SZAKIRODALOM:

- ☐ Andok Ferenc - Tímár Szilvia: Dilemmák a szociális munkában, *Esély* 2002/4., 85-98. o.
- ☐ http://www.esely.org/kiadvanyok/2002_4/ANDOK.pdf
- ☐ Asquith, Stewart - Clark, Chris - Waterhouse, Lorraine: A szociális munkások szerepe a 21. században. Irodalmi áttekintés, *Kapocs VII.* évfolyam 2. szám (2008. április), 10-31. o.
- ☐ <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/85/news>
- ☐ Bányai Emőke (szerk.): *A globalizáció kihívásai: új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában* Szöveggyűjtemény. ELTE-TÁTK, Budapest 2001.
http://tatk.elte.hu/file/A_globalizacio_kihivasai.pdf
- ☐ Bugarszki Zsolt: A magyarországi szociális munka válsága, *Esély* 2014/3., 64-73. o.
- ☐ http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_3-1_Bugarszki_szocmunka_valsaga.pdf
- ☐ Győri Péter: Néhány szubjektív gondolat a szociális szakmáról: Hozzászólás a vitairathoz, *Esély* 2014/3., 74-78. o.
http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_3-2_Gyori_szubjektiv_gondolat.pdf

			TÁRSADALOM ÉS SZOCIÁLPOLITIKA V. (SZOCIÁLPOLITIKA NEMZETKÖZI ÖSSZEHOSONLÍTÁSBAN)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók képet alkothassanak a szociálpolitikában lezajló változások nemzetközi összefüggéseiről, ennek kontextusában legyenek képesek értelmezni a hazánkban tapasztalható jelenségeket.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A jóléti állam átalakulása. A globalizáció hatása. A kockázat társadalom kialakulása. Nemzetközi kihívások a szociálpolitikában. Az EU szociális dimenziója. Az EU intézményei, az uniós jog jellemzői és forrásai. A szociális biztonsági rendszerek összehangolása. Koordináció vagy harmonizáció. Kihívások és lehetséges válaszok

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekekkel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

- Sen, Amartya: Társadalmi kirekesztés: Fogalom, alkalmazás és vizsgálat I-II. *Esély*, 14. évfolyam 6. szám (2003), 3-22.; *Esély*, 15. évfolyam, 1. szám (2004), 3-25.
- Marshall, T. H: Az állampolgáriság fejlődése a 19. század végéig; in Ferge Zsuzsa- Lévai Katalin (szerk.): *A jóléti állam*. Budapest, ELTE-Twins, 1991. 50-58. o. ISBN: 963-7977-08-2
- Lorenz, Walter: Szociális munka Európában – áttekintés és jövőbeni fejlődési irányok. *Esély*, 14. évfolyam, 3. szám (2003), 3-17.
- Beck, U. (2003): Az élethelyzetek és életút minták individualizálódása, intézményesülése és

szabványosítása. In: *A kockázat társadalom*. 5 fejezet, Századvég, Budapest, 232-249. oldal

- Dominelli, L.: Globalizáció, jelenkori kihívások és a szociális munka gyakorlata. In: Bányai Emőke /szerk./ (2011): *A globalizáció kihívásai: új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában*. Szöveggyűjtemény. 6-17. oldal, http://tatk.elte.hu/dokumentumtar/cat_view/693-e-tananyagok
- Sziklai István (szerk.): Az EU szociális politikái. ELTE TáTK, e-tananyag, 2012.
http://tatk.elte.hu/file/EU_szocialis_politikai_3_meta.pdf
- Andor László: Jóléti modellek, európai válságok Noran Libro Kiadó 2017.

Kohéziós politika 2014-2020 I. Kohéziós politikai alapismeretek: http://akfi.uni-nke.hu/uploads/media_items/nke_1724_6_2017_kohezios_politika_2014_2020.original.pdf

			ESETFELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Összefüggő szakmai gyakorlat I. Szakmai készség és személyiségfejlesztő tréning IV.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	60	4	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy keretében a hallgatók kapjanak segítséget elméleti ismereteik és gyakorlati tapasztalataik integrálásában, erősödjön kompetenciájuk, fejlődjön kreativitásuk a szociális munka eszköztárának felhasználásában, a szociális problémák megoldásában.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók a szociális munka különböző szakterületeihez kapcsolódó modell, illetve saját tapasztalaton alapuló eseteket dolgoznak fel a probléma alapú tanulás módszere alapján. Ennek során lehetőséget kapnak a különböző tudományterületekről szerzett ismereteik felhasználására, az önálló problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztésére, a közös gondolkodás révén az együttműködés pozitív hatásának megtapasztalására. A hallgatók megtapasztalhatják az esetdokumentáció pontos vezetésének jelentőségét, bővíthetik ismereteiket az esethez kapcsolódó információk rendszerezésének technikáiról, az esetismertetés és esettanulmány készítéséről					
KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.					
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.					
c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.					
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.					
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az évközi jegy az aktív szemináriumi részvételből és a szakmai nyelv szabatos használatából áll össze.					

SZAKIRODALOM:

- Kozma Judit: A szociális szolgáltatások modernizációjának kérdései. *Kapocs*, 6. évfolyam, különszám (2007), 4-19.
- http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/kapott_anyag/kapocs.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Rácz Andrea (szerk.): *A gyermekvédelem megújulási alternatívái*. Budapest, Rubeus Egyesület, 2015. 122-154.
- http://www.rubeus.hu/wp-content/.../gyermek_es_ifjusagvedelmi_tanulmanyok_otodik_kotet.pdf
- (Letöltés: 2017. április 20.)
- Az *Educatio* c. folyóirat Veszélyes iskola c. tematikus száma, 3. szám (2008). http://www.hier.iif.hu/hu/educatio_reszletes.php?id=73 (Letöltés: 2017. április 20.)
- Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: *Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben*. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5.

			SZOCIÁLIS MUNKA ZÁRÓVIZSGAFELKÉSZÍTŐ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	15		0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus célja, hogy a hallgatók tanulmányaik végén képesek legyenek szintetizálni a szociális munka tárgyakból tanultakat a záróvizsga tételeinek megfelelően.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A tanult elméletek és gyakorlati tapasztalatok értelmezése, szintetizálása, összefoglalása, főbb vonásainak, tendenciáinak kiemelése KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírás megszerzésének a feltétele az aktív jelenlét.					
SZAKIRODALOM: A záróvizsga tételekhez kapcsolódó, a kari honlapon közzétett szakirodalmi anyag.					

			SZOCIÁLPOLITIKA ZÁRÓVIZSGA FELKÉSZÍTŐ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	15		0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus célja, hogy a hallgatók tanulmányaik végén képesek legyenek szintetizálni a szociálpolitika tárgyakból tanultakat a záróvizsga tételeknek megfelelően.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A tanult elméletek és gyakorlati tapasztalatok értelmezése, szintetizálása, összefoglalása, főbb vonásainak, tendenciáinak kiemelése KOMPETENCIÁK a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírás megszerzésének a feltétele az aktív jelenlét.					
SZAKIRODALOM: A záróvizsga tételekhez kapcsolódó, a kari honlapon közzétett szakirodalmi anyag.					

			SZOCIÁLIS MUNKA ÉS SPIRITUALITÁS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A spiritualitás erőforrás lehet mind a szociális munkás, mind pedig kliense számára, ezért jelentős a spiritualitás egyéni és társadalmi hatásaival, illetve alkalmazásának lehetőségeivel, korlátaival és következményeivel megismerkedni.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tárgy keretében a – a vallás(osság)ra le nem szűkíthető – spiritualitás különféle megközelítéseinek, illetve dimenzióinak megismerése után előbb az egyénre gyakorolt, majd a közösségre, társadalomra gyakorolt hatásait tekintjük át.

Ezt követően vizsgáljuk azt is, hogy a társadalom hogyan, milyen formákban hathat a spiritualításra.

Fontos szerepet kap a spiritualitás szociális munkára gyakorolt hatásának vizsgálata, elemzése.

KOMPETENCIÁK

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

A szociális munkát elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociális munka módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociális tevékenységért. Felelősen áll ki a szociális munka jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A szemináriumokon való rendszeres részvétel (a vonatkozó egyetemi ill. kari szabályzat szerint).

A kurzus értékelése évközi jegy formájában történik, melyet az órán kiadott szemináriumi feladatok prezentálására kapott értékelés ad.

SZAKIRODALOM:

- Baráth Árpád: Spiritualitás és szociális munka. in ESÉLY 2012/1
- Fruttus István Levente: Diakónia és/vagy szociális munka? in Embertárs 2013/2
- Margaret Holloway and Bernard Moss (2010): Spirituality and social work. CPI Antony Rowe, Chippenham and Eastbourne
- Fabrega, H. (2002): Culture, spirituality and psychiatry. WPA online <http://www.wpanet.org/sectorial/forums.html>
- Astrow, A. B., Puchalski, Ch. M., Sulmasy, D. P. (2001): Religion, spirituality and health care: social, ethical and practical considerations. Am. J. Med. 110: 283287.